

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
 A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás-üzemében és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Közgyűlésre.

Szatmár és Somogy vármegyék közönségének átiratait a vármegyék államosítása mellett ma fogja tárgyalni a megyénk közönségének egyetemét képviselő vármegyei bizottság.

Nincs kétségünk benne, hogy a történelmileg fejlett magyar municipálistáknak támad majd nálunk is egy ékes szülő apologetája, a ki eljött mi is átadnók a régi vármegyét a hagyományoknak, kifejezést fog adni azon hazafiai kegyeletnek, melylyel mindannyian viseltünk azon intézmény irányában, mely ha nem is tudta — mint róla állítják — teljesen konzerválni az ősi alkotmányt, kétségtelenül nagy érdemmel bír, hogy az alkotmányos szellemet a nemzettestben fentartani tudta.

Hanem mindössze is ez az egész, a mit a régi megyéért ez alkalommal tehetünk.

A nemzet közvéleményében megért a megye reformjának szükségérzete. A megyék maguk egymás után a reform mellett nyilatkoztak és nincs kétség az iránt, hogy Bácsmegeye mai közgyűlésén szintén pártolni fogja a már említett két megyének hozzá ez irányban intézett feliratát.

Lesz-e egy kis alkotmányos vita? . . . lesz-e egy kis parázs szavazás? bajos lenne megmondani.

Ugy hírlett, az utóbbi napokban, hogy a tiszavideki municipálisták erősen készülődnek a közgyűlésre és megízenték, hogy a „leányzó nem halt meg csak aluszik.“

Itt biz a municipálisták mellett az volt épp a bajok legnagyobbika, hogy a municipálisták mindig aludtak és édes-keveset törődtek a municipiumok igazgatásával.

A szélsőbal által országosan megkezdett igazgatás határozott fiasokt vallott, melyre maguk a megyék tették fel a koronát azáltal, hogy tulnyomó számban a közigazgatás államosítása mellett foglaltak állást.

Bizonyos, hogy Bácsmegeye is ily értelemben fog nyilatkozni mai közgyűlésén és hogy az e tárgyban hozandó határozatát nem fogja befolyásolhatni a bizottsági tagok függetlenségi érzelmű elenyészően csekély számú töredéke, még ha minijárt — de már ez aztán éppenséggel nem

egészen bizonyos! — teljes számban megjelenék is a közgyűlésen.

Akár lesz azonban vita a közgyűlésen, akár nem, mi a magunk részétől nem tartóztathatjuk magunkat, hogy meg ne ragadjuk az alkalmat, miszerint az 1848-as vívmányokat monopolizálni szerető függetlenségi polgártársaink figyelmét felhívjuk ama nevezetes körülményre, hogy a mi ma a vármegyével történik, nem egyéb, mint épp az 1848-nak egyenes folyománya.

A mi változáson a megye 1867-től napjainkig átment, az mind önként folyik ama nevezetes év korszakot alkotó évtörvényhozási intézkedéseiből, melyekkel az ősiség eltöröltetett és a nemesi praerogatívák megszüntettek.

Mert a nemességet eltörölő és az ősiséget megszüntető e törvények kivették a régi megyéből a tartalmat és csak a keretet hagyták meg, melyen belül a vármegye kapuja előtt mutatoul ott felejtett örállólógenyen kívül minden, de minden megváltozott.

Mielőtt észrevettük volna, a megye megváltozott egész arculatában.

A főispán megszünt méltóság lenni, az alispán nem többé a nemes közönség akarátának, politikai bölcseségének végrehajtója, nem személynében való megtestesítője.

Csodálatos, hogy e radikális változásokat, melyek a megyéket épp organizmusukban legerősebben érinthették és melyek nemcsak hogy előkészítették, de részben végre is hajtották a megye gyökeres átalakulását; a municipálisták meddő külsőségek látták és hogy még mindig görcsösen ragaszkodnak az ősi kerethez, melybe java részben már rég be lett illesztve az, ami ellen tiltakozni csak most jut eszükbe, hogy a keretet is renoválni akarják.

A kormány helyesen tette, hogy az új tartalomnak, az új képhez jobban illő keretet faragott a közigazgatás államosítását életbeléptető törvényjavaslata által.

És bizony akit pártállásának elfogultsága nem vakít, meg fogja engedni, hogy ez a javaslat, ha törvényé válik, sokkal inkább fogja biztosítani a helyhatósági önkormányzat jogait, mint a mennyi garanciát azok a jelenlegi municipális szervezetben bírnak.

Eddig a kormány szabad belátása szerint tagadhatta meg a jóváhagyást a hivataltól felterjesztett megyei határozatoktól; ezentul csak a törvényben felsorolandó okoknál fogva.

Uj és a megye eddigi színleges autonómiájával szemben igen fontos elv lesz, hogy az önkormányzati hatóságoknak lesznek megfelelőbbek legyen ügyei.

A szabályrendeletekkel szemben a kormány keze eddig megkötve nem volt, a javaslat jövőre ezt is szabályozza.

Nagyon fontos elvi jelentőségű intézkedés lesz az is, hogy a kormány a felelőseknél csakis a felelőseknél felhozott indokok alapján intézkedhetik.

Sokat hozhatnánk fel még annak igazolására, hogy az új megyei reformban és annak kapcsán a közszabadságnak nevezetes biztosi-tékai vannak lerakva.

Ezt a javaslatnak leghevesebb ellenei sem tagadhatják.

És nem is lehetne ellene kifogásunk, ha a municipálisták magát a javaslatot támadnák. Elvégre is semmi sem tökéletes az ég alatt.

Hanem, hogy a régi megyét konzerváljuk, azzal ugyan megkéstünk.

És bizony ha a municipálisták szívükre teszik kezüket és megszállja őket egy őszinte pillanat, be fogják vallani maguknak, hogy amikhez oly görcsösen ragaszkodnak, nem tulajdonképen a régi megye, mint inkább csak az emléke.

Bácsmegeye törvényhatósági bizottsága hazafias érzelmeinek egész melegével fog adózni mai közgyűlésén ez emlékek a multak iránt kegyeletből, de egyuttal nem kisebb hazafiai örömmel fogja üdvözölni az új reformot az ország jövője iránti tekintetből.

Pozsonyi Béla.

Az osztr.-m. államvasutak államosítása. Vasuti politikánk egy régi terve közeledik jelenleg a megvalósulás stádiumához. Rég foglalkozik ugyanis kormányunk az osztrák-magyar államvasutak magyarországi vonalainak államosításának eszméjével s ez ügyben a tárgyalások, az alkudozások is folyának már hosszabb idő óta. A tárgyalások, melyeket a kereskedelmi miniszter s a pénzügyminiszter az osztrák-magyar államvasut-társaság képviselőivel folytatott, e hó 6-án az összes részletekre vonatkozó megegyezés elérése után, befejeztettek és a létrejött megállapodás az egyesült

Hozzá még az is, hogy bolond szerencséje volt a játékban, a mivel együtt jár, hogy belebukott minden szívügyébe. Az asszonyok nem szenvedhették. Lehet, hogy a tömpe orra tette, a mi olyan figurát formált az arcából, mely leginkább hasonlított egy melázó buldog-géhoz; lehet azonban, hogy savósziút szemében, vagy vékonynak látszó ősles természetben volt a hiba. Pedig hogy tudott nézni azzal a két szemmel! Az asszonyokat mind az ájulás környékezte, ha rájuk meresztette csörgőkigyóhoz hasonló tekintetét. Ami pedig vékony természetét illette, az épen nagy tévedésbe ejtette az embert. Mert Mr. Millar nemhogy valami göthős ember lett volna, a kit hátgerincsorvadástól kellett féltetni, de inkább bámulatosan kitűnt minden sportban. Még versenylovait is többnyire ő maga lovagolta s olyankor bizony nem annyira a lóba, mint a lovasba vetett bizalom tette, hogy a totalizátornél az ő számát rakták meg legjobban.

Elég az hozzá, hogy megnyert életében néhány tucaut vereséget; összelődözött, megszuradt, lekasabolt egy sereg puszi-pajtást; elköltött egypár milliót, a minék legalább a felét, az igaz, hogy visszaszerelte kártyán; de olyan asszonyra, aki őt magát a pénze nélkül komolyan vette volna, nem akadt, hiába járta be a kornevillei márkival kétszer a világot.

Képzeltetni, hogy mennyire bosszantotta ez a derék Mr. Millart.

Szerencsére volt valaki, aki minél dühösebb volt, annál jobban megvigasztalta.

Loreley, az aranyörényű telivér kanca.

Ezt nem is tekintette állatnak, hanem egy négy-lábu lelkes lénynek. Meg volt győződve róla, hogy ezen a lovon beteljesült a lélekvandorlás misztikus dogmája s hogy Loreley-ban az óskor bűbajos asszonyai valamelyikének a szelleme lakik.

Remek egy kanca is volt az. Fakósárga a szőre színe, szinte belejátszott a zöldesbe; nagy okos szemei tudtak mosolyogni és könnyezni; sörénye hosszú, arany-sárga, selyemtáptatatu, a melyet mikor Mr. Millar elragadtatással megcsókolt, úgy tetszett, hogy a felséges állat valóságos szerelemmel néz hátra kopasz fejére.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Laura.

I.

Másé lettél, nem az enyém,
 Más ölel meg téged, —
 Tanulgatom, próbálgatom:
 Hátha felednélék?!

El akarlak felejteni,
 Hiszen a másé vagy! . . .
 Megörjít a gondolata,
 De feledni nem hagy.

II.

Ki oldoz föl vétkem alól engem?
 — Egy leánykát nagyon megszerettem.
 Megszerettem lángolóan, léveél,
 Olthatatlan, győtrő szenvedélyvel.

... Felesége lett a lányka másnak,
 Én meg rabja boldogtalanságnak.
 Megkivánni a mi másé: vétek, —
 És én evvel olyan sokszor vétek! . . .

III.

Ábrándjaimnak vége, vége,
 Romokba dől a legszebb álmom.
 Mi megmaradt: a mult emléke,
 Egy könny az elhervadt virágon.

Kihülve keblem minden vágya,
 Reményem nem tud újra kelni, —
 Szívemnek lús vigasztalása:
 A multnak romját eltemetni.

IV.

Kérdezd a madártól:
 Hogy kell hűnek lenni,
 Kérdezd a sziveműtől:
 Hogyan kell szeretni.

— Én a lepkét kérdelem:
 Hogyan kell feledni,
 Tanítson meg: mint kell
 Csapodárnak lenni?

Erdélyi Zoltán.

ARANY-HAJÉRT ARANY-SÖRÉNY.

Irta: Bárony István.

I.

Mr. H. Millarnak egyetlen passziója volt a világon: a ló.

Szép passzió; csak az a bibije, hogy aki gavallérosan akarja üzni, annak legyen módja is hozzá.

Mr. Millarnak volt a sterlingek nem is „font“ hanem „mázsaszámra“ nyomták Wertheimkassáját, őt magát ősmerte mindenki, aki a társasághoz tartozott; az aranyfiatalság boldog volt, ha vele jó lábon lehetett; a kopaszodók is szívesen és vitsa nélkül neki engedték maguk közt az elsőséget, nemcsak a vezetőszerében, hanem a kopaszodásban is; az ő tárcája nyitva volt mindig minden cimborá számára; pisztolyai töltvék, kardjai élesek, előre nem látható esetekre számítva; szóval gentleman az egész ember, ahogy egy jó és tiszta vérű angolhoz illik.

igazgatótanácsnak Taussig elnök elnöklete alatt szombaton 6 óra tartott ülésében egész terjedelmében el is fogadtatott. Most már az igazgatótanács meghatalmazottai a szerződést aláírják, ami által ez az osztrák-magyar államvasut-társaságra nézve jogerővel kötelezővé fog válni. Az egyezmény értelmében az állam átveszi a társaság összes magyar vonalait, az összes forgalmi eszközökkel és berendezésekkel együtt és mindezt 1965 ig évi 9.600.000 forintnyi járadékot papírban, azonban tekintettel a valutaszabályozásra, intézkedés történt az irányban is, ha a megállapítandó értékelési esetleg eltérne egy meghatározott árfolyamtól. A szerződésnek visszaható ereje is van, a mennyiben a vasut már 1891. január 1-étől kezdve tekintetik az állam tulajdonának és a magyar állam tényleges birtokába akkor megy át, ha a szükséges átruházás a vasuti törzskönyvbe be lesz jegyezve és az állam az évjáradék első részletét a társaságnak lefizette. Oszinte örömmel és igaz lelkesedéssel üdvözölhetjük tehát az osztrák-magyar államvasut-társaság magyar vonalainak államosítását, mint oly tény, melynek nagy hordereje úgy pénzügyi, mint forgalmi szempontokból ma még nem méltathatók eléggé.

A vita.

n.—. A közigazgatási nagy reform felett megindult a vita s teljes erővel s érdekes epizódokkal tarkázva foly a képviselőházban.

Kiemelkedő pontja eddig kettő volt. Az első gróf Szápáry miniszterelnök s belügyminiszternek beszéde, melyben a reform lényegét s nemzétit, állami és társadalmi megerősödésünk tekintetében való elodázhatlan szükségét bizonyítja a szabadelvű párt s mérsékelt ellenzék egyhangú s lelkes helyeslése közt. A másik pedig a mérsékelt ellenzék-vezérnek, gr. Apponyinak, nagy szónoklatti tulajdonokkal ékeskedő nyilatkozata, melyben kijelenté, hogy a miniszterelnök által államférfiúi bölcseséggel kimerítőleg előadott okokból a közigazgatást államosító reform-javaslatot pártja is elfogadja, elfogadja pedig még azért is, mert a megyei tisztviselők állami kinevezésével szemben a javaslat a megyei közönség önkormányzati jogának, a jogvédelemnek teljes biztosítékait foglalja magában. Együttal erélyesen tiltakozott azon híresztelés ellen, mintha ő és pártja a kormány javaslatát nem ennek politikai üdvös voltáért egyedül, hanem egyesülési (fuzionális) szándékából s az ebből eredő anyagi érdek s hatalmi ambíciók kielégítése utáni reménykedés címén is támogatná.

Ily hatalmas többséggel szemben kezdette meg a szélsőbal a nagy reform elleni harcát elbúsult makacssággal, vereségének biztos előérzésében, mert tudta, hogy az általa nagy elbizottsággal felhítt országos közvélemény is, a helyett, hogy a régi megye mellett harcában őt támogatná, teljesen elfordult tőle, a reformot sürgeti s gr. Szápáry javaslatát megnyugodva fogadja.

A napokban történt ugyan valami, a szélsőbal némi reményre derítő. Tisza István (a volt miniszterelnök fia) a javaslat mellett egy különben eszes s nagy tanultságra valló beszédet mondván, némi polemikus éllel támadt gr. Apponyi ellen, tagadva azon jogát, hogy a bizottsági tárgyalásban a javaslaton tett javításokat pártjától eredőnek tekinthesse, tagadta, hogy a kormány-párt s a mérsékelt ellenzék közt az így létrejött javaslat érinthetetlen fentartása iránt valami kötelező egyezség volna; érdes beszédének értelme az látszott lenni, hogy a kormány-párt a javaslat, ha Apponyi azt támogatja, szívesen vétetik, de annak létrejvetelére közönyös, ha azt ellenezné is.

A szélsőbal lapjai nagy örömmel kezdték kommentálni az ifju Tisza föllépését, még pedig úgy, hogy ime mégis csak megvan a kormány-pártban a Tisza-klikk, mely titkon Szápáry ellen áskálódik s mely most durva támadást intézett Apponyi ellen, hogy őt, ha lehet, a javaslat elleni oppozícióba riassa vissza s így lehetetlenné váljék a miniszterelnök s Apponyi közt a kormány pozícióját erősítő fuzió, melytől Apponyi tagadó nyilatkozata dacára, Tiszák még mindig félnék. S gróf Apponyinak az ifju Tisza támadására mondott válaszában, melyben a javaslatban foglalt jogbiztosítékok sértetlen fentartását támogatása föltétlenül újra hangsúlyozta, s gr. Szápárynak erre adott megnyugtató feleletét úgy tűntették fel, hogy ime, Apponyi már ingerült, már bizalmatlankodik s hogy gr. Szápáry külön felhívására volt szükség hogy őt megnyugtassa.

A Tisza-klikkről, annak Szápáry-ellenes tendenciájáról szóló, a Szápáry kormányra jutásával különben majdnem egyidejű mese egyike ezen szalmazsálaknak, melyekhez a szélsőbal a maga mentésére kapkod az államosító javaslat elleni vergődésében. A volt kormányelnöknek még a „rég jó idők“ eredményeként meg van a maga szélsőbb baráti köre, de gróf Szápáryt ez is föltétlenül támogatja nemcsak Tisza példáját követve, hanem azért is, mert tudja, hogy a gr. Szápáry — amint a Kossuth-kérdés megszüntetéséből a közigazgatás államosításának szövegére hozataláig minden mozzanat bizonyítja — a magyar politikai helyzetnek egyedüli ura és mestere. Azt is híresztelik a szélsőbal reménykedői, hogy a Tisza-párt mindent el akar követni a Szápáry s Apponyi közti fuzió meghusítására, nehogy ez által gr. Szápáry miniszterelnöki pozíciója erősödjék — pedig tudhatnák, hogy ez állítólagos fuzióellenes erőlködésre éppen nincs szükség, miután a fuzióra egyik részről sincs hajlam, s tudják, hogy az általuk létezni állított Tisza-párt s az általa szintén elfogadott államosítási javaslat életbeléptetésére Apponyi támogatását igen becses és hatásos segítségnek tartja a szélsőbal ellen. Tisza István ifju kora olykor elragadhatja az Apponyival való szópárharc provokálására, ez ambíció dolga, de ahhoz sem az egész liberális pártnak, sem valamely töredékének nincs köze; az állítólag létező Tisza-pártnak meg már azért sem, mert az államosítás eszméjét, mely az övé is, nincs oka megvalósításában gátolni, mert ez által ellenében az államosítás híveit a csatlakozásra nyíltan provokálná és így éppen az általa állítólag provokált fuziót mozdítaná elő, ami aztán guerre c'est la guerre — a pártban éppen az ő teljes elszigetelését, befolyásának teljes megsemmisítését pecsételhetné meg.

Ha a szélsőbal újságok ily dőreséget a Tisza híveiről hirdetnek, evel már csak tetézik az utóbbiak ellen szórt rágalmozási sértéseket, de nem nagyobbíthatják.

A Tisza István-féle epizódból tehát hiába remél szövetséget a szélsőbal a megye államosításának terve ellen. A liberális tábor rendületlenül áll amellett s gr. Szápáry vezérlete alatt diadalra fogja juttatni a zászlót, melyre állami s nemzeti megerősödésünk jelszavai vannak írva.

Helyi és megyei hírek.

Bérmálás Zomborban. Majorossy püspök ur csütörtökön június 11-én délután 5 óra körül fog Kupuszina felől Zomborba érkezni, megérkezése harangzúgással jeleztetik. — A városi és kath. hitközségi küldöttek nagy számban, díszes fogatokon mennek elébe az apatini hidig (illetve a Szilágyi-féle szállásig), a hol a megérkező püspököt a város polgármestere üdvözi. — Ekkor a díszmenet a polgármester és főkapitánnyal az élén bevonul az apatini uton, a Trefort-utcán és Szt. Háromság-téren át a kath. templom ajtajáig, hol a püspök kocsijáról leszáll, itt a plébános üdvözi, aztán az egybegyült vidéki papság egyházi díszben a templomba kíséri hol imáját végezve, a részére előkészített lakszobába vonul és fogadja a tisztelegni óhajtó küldöttségeket. — Másnap pénteken június 12-én reggel 8 órakor a püspök misét mond, mely után a plébános beszédet tart. — Ennek végeztével — körülbelül 9 órakor kezdődik a bérmálás szentségének kiszolgáltatása, s tart mindaddig, míg bérmálандó jelentkezik. Rövid pihenő után Majorossy püspök ur fölszenteli a dr. Haynald Lajos kalocsai bibornok-érsek ur által alapított árvaházat, a mi körülbelül fél 12 órakor veszi kezdetét. Délután 1 órakor 70 terítékű díszben a plébánián, mely után a püspök az iskolákat fogja meglátogatni. Június 13-án a déli vonattal Szabadka felé távozik Majorossy s az indóházig egy szűkebb körű küldöttség fogja harangzúgás közt kikéserni.

Szilágyi Sező m. kir. igazságügyminiszter, az ujonnan épült kir. törvényház átvétele végett a jövő hó 3-án Szabadkára szándékozik lejónni; a miniszter akadályoztatása esetében Czorda Bódog államtitkár fogja őt helyettesíteni.

Türr István táborkor, a Ferenc csatorna részvénytársaság igazgatósági tagja, tegnapelőtt délután, testvére öv. Auerné asszony látogatására városunkba érkezett. Budapestről hajón jött Bezdánig, innen külön csavargózóson Zomborig. Zombort tegnap hagyta el.

Miniszteri biztos. A közoktatási miniszterium Czirfusz Ferenc kir. tanfelügyelőt az újvidéki és a zombori középkereskedelmi iskoláknál tartandó érettségi vizsgálatokhoz miniszteri biztosul kinevezte.

Áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Dalmay Kálmán számtanácsost, a lugosi pénzügyigazgatóságtól a zomborihoz helyezte át.

Bírói kinevezés. Ó felsége Kaló Imre bajai járásbírói albirónak a székhelyhez nem kötött albirók létszámba kért áthelyeztetését jóváhagyta.

Kinevezés. Moldova Béla szabadkai kir. törvényészi irnok, a zentai kir. járásbíróshoz segédtelekkönyvvezetővé nevezetett ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Temmer Ignác irnokot az ó-becsei kir. járásbíróshoz a csákvárihoz helyezte át.

Pályázat van hirdetve a zentai kir. adóhivatalnál üresedésben levő ellenőri és Tatabáza községben megüresült postamesteri állásra.

Üdvözlő távirat. A hódsági kerület választói dr. Vojnits Istvánt, képviselőjüket, a képviselőházban elmondott szép beszéde alkalmából táviratilag üdvözölték.

Jegyzőválasztás. Sándorban, Császár Péter topolyai főszolgabíró elnöklete alatt, f. hó 1-én ejtetett meg a községi jegyzőválasztás, mely alkalommal Pálits Antal eddigi helyettes jegyző egyhangulag lett megválasztva.

Püspöki látogatás. Majorossy János fölszentelt püspök, körútjában május hó 31-én délután Vaskutról Báthmonostorra érkezett, a bérmálás szentségének kiszolgáltatása végett. A fogadtatásra a község ünnepi díszet öltött. Lovas bandérium ment ki ömeltóság fogadtatására a vaskuti határig, ahol Trenka István községi jegyző üdvözölte Báthmonostor magas vendégét. A községben harangozással és mozsárlövésekkel fogadták ömeltőségát, akit a község határáról mintegy 30—40 kocsiból álló kíséret követett; a templom előtt fehérruhás

Hát még, ha egyszer a hátán tilt! Az már nem is futás volt, hanem igazi röpülés. Abányszor Loreley futott, az aranyárga sörény rendszeren ott libgett kezdetül fogva az élen. Mr. Millar egy ostoresapás nélkül baladt el a bírói páholy előtt, a többi nemes állat csakugy a nyelvet öltögetve kocogott be utánna.

Persze, hogy nem is adta volna a lovát semmiért. Az, hogy a nagy vagyonaért iryelték, semmi. Vagyonaért iryelnél lehetett még kivüle nagyon sok embert.

De Loreley-ja csak neki volt az egész világon. És ez olyan büszkévé, olyan boldoggá tette a jó Mr. Millart.

II.

Barczikay Péternek is csak egyetlen passziója volt a világon. A szeretője.

Francia ember úgy mondaná ezt, hogy: a barát-nóm. A német ráfogná, hogy az az ő kincse, az olasz az édeségek legédesebbjét kóstolgatná benne. A magyar ember nem keritgeti a forró kását, hanem a mi a szívében, az a nyelvén: akit szeret, ha nem felesége, akkor szeretője.

Barczikay Péternek pedig nem volt felesége.

Adtak volna neki szívesen. Nemes leányt, gróf kisasszonyt, ha akarta volna. Nines olyan mágnás-korona, a melyiknek a fénye ne gyarapodnék egy olyan tehermentes nagyszerű birtok jövedelmétől, a milyen az övé. Csak hogy mibaszna, ha késő? Ha egyszer a mesék aranyzárnyu Katica-bogara körülropködté álmában, megbabonázta s mire felébredt, ott találta maga mellett a tűndérbogarat egy aranyhaju asszony alakjában, a kinek a csókja emésztette, ölelése lelki nyomorékká tette? Ott is maradt nála az aranyos haju Katica.

Hogy szidták, hogy elítélték!

A jó barátai, akiket az ördög majd elvitt a titkolt irigységtől, egyre adták neki a tanácsot: „Látod Péter, nem neked való ez. Tönkre teszed a jó híredet ezzel az étellel. A családok elhidegülnek tőled, kikertülnek; szemérmes asszonyok elfutnak, tisztességes leánynyal szóba se állhatsz...“ Mig egyszer Péter nyakoncsipte őket és kidobta egymásután valamennyit. Hanem az a

tucat párba, ami erre következett, egy cseppet sem vitte közelebb ahhoz, hogy most már tárt karokkal fogadja a szemérmes társadalom. Csak annál jobban rettegtek tőle a Tartuffe-ök.

Hát azután?!...

Bánja is azt aki szerelmes! Kivált aki a szeretőjébe szerelmes.

Mert van abban valami megbolondító, az olyan szerelemben, amit titkolni kell, vagy legalább illik: amihhez a világ nem adta beleegyezését, amire pap nem adta áldását.

Az a csók, amit a feleség ad, meggyógyít; az a csók, ami a szerető ajkán terem, betegség tesz. Az a szerelem, amit a feleség iránt érzünk, egy csendes, sima teger, melynek mélyében meglátszik a vizek csodás világa, a játszó hullámok, a tarka-barka korall-erdővel, a sziklára boruló tengeri moha bársonyával; az a szerelem, a mely a szeretőért kinez, egy elborult, összegomolyodott végtelensége az ós vizeknek, amelyből minden pillanatban kiemelkedhetik a háborgó hullám, amelynek hiába keresi belső képét a vigasztalásért esengő szem, amelybe soha sem tudni, hogy mikor csap le egy lát-hatatlan felhő villama.

Barczikay Péter szerelmes volt aranyhaju szeretőjébe és tüntetett ezzel a szerelemmel.

A hol ő volt, ott volt mellette az aranyoshaju Katica is: a színházban vagy a templomban.

A Tartuffe-ök, majd kipukkadtak a méregtől.

III.

A kik pedig a színházban meg a templomban együtt szoktak lenni, azok nem hagyják el egymást a lövessenyek idejében sem.

Nagy élvezet az, látni, észrevenni a mások csodálatát és úgy tenni, mintha nem látnánk, nem venni észre semmit. Aranyhaju Katica uszhatott ebben az élvezetben. A kinek szeme volt, mind őt kereste. Ki az a csoda, a ki úgy behalózta azt a világot? Az előkelő uri asszonyok a legyező mögött, a napernyő alól, majd fölfalták tekintetükkel; a férfiaknak

mindnek volt valami köze Péterhez, csak hogy szemtől szembe állhassanak egy pillanatra a remekbe készült élő szoborral, aranyos haju Katicával.

Csak Barczikayra magára volt a dolog egy kicsit kellemetlen. Mégis egészen más az a színházban, meg a templomban. Egyik helyen sem akad össze egymással az, a ki nem akar. De a turf! Hisz az nem is egyéb, mint egy szalon a szabad ég alatt. Olyan furcsa ott elmenni szó nélkül egymás mellett azoknak, a kik jó ismerősök. Van benne valami sértő, valami lealázó, abban a tudatban, hogy ezek itt körülöttünk most nem akarnak meglátni bennünket. Akármiért is!...

Pedig jól tudta Barczikay, hogy így lesz, csak hogy azt hitte, könnyű lesz azzal nem törődni.

Mr. H. Millar mintha valami démon bujt volna. Nem akart egy percre sem tágitani az aranyháj mellől. — Ahogy oda vette magát, attól kezdve rögtön elbocszolt a közelből mindenkit, még Barczikay is lödített néhányat, hogy ne lábatlankodjék mindég az utjában.

Péter látta, hogy a hju asszonynak még az is jól esik, hogy ez a hindu-pagodában másolt bálványalak olyan hirtelen beléörült s azt gondolta: „mi lenne akkor, ha nem volnék folyvást a közelében, ha megtűrném mellette az Adoniszokat?!...“

Mr. Millar el nem tudta képzelni, hogy mi az ördögért húzott akkorát a barátja az ó labaszárára. Pedig Barczikay nem is látta őt, csak azt a zavaros tengert, melynek hiába kutatja mélységét, csak káprázató villogással van az tele, amiben ki nem ismeri magát a tengerész. Valami szörnyeteg ellen védekezett, úgy suhogtatta meg önkénytelenül a vesszejét.

Csöngettek. Jeladás volt az a verseny kezdetéhez. Mr. Millar elfutott. Következett a turf szinpadán az ő jelenése Loreleyjal.

Barczikay, aki értett a dologhoz, egész lelkéből iryeltte a hosszu angolt. Hogy til rajta, mintha egy test volna vele! Hogy megérti az az okos állat minden mozdulatát!... Most kezdődik a verseny. Loreley madárrá változik, patája alig érinti a gyepeket, arany sörénye sárga fényvel csillog, leng a légben. Lo-

Melléklet a „Bácska“ 44-ik számához.

leánykák virágot hintettek eléje s a templomban a kántor eneke üdvözölte. — Oméltósága a plébánia-lakba szállott, ahol a tisztelgéseket is fogadta. Tisztelgett előtte: a községi elöljáróság, az iskolások, a tanítói testület, az „urbéres társaság“ stb. Másnap (június 1.) fényes segédlettel mise tartott a templomban, melynek befejeztével oméltósága kiosztotta a bérálás szentségét, a melyben ezuttal 708 lélek részesült. — E nap délben nagy és szűz ebéd volt Scharfenberger Ádám plébánosnál, mely után a magas vendég tovább utazott Baracsára.

Jegyzőválasztás. Jankovácon a f. évi május hó 30-án megejtett községi választásnál Bolváry Géza esantavéri községi segédjegyző, aljegyzővé választott.

Kolluthról. Majorossy János fölszentelt püspök f. hó 6-án szombaton érkezett Béregről Kolluthra a bérálás szentségének kiosztása végett. A zombori járás határán dr. Széchenyi Tamás szolgabíró, miután Lánosz Antal szolgabíró a bajai járás nevében bucsut vett — fogadta a püspököt. A menetet 32 lovas nyitotta meg, a püspök ur 7-én 450 gyermek megbérálása után d. u. 4 órakor Bezdánba utazott, hol szintén ünnepélyesen fogják fogadni.

Az ügyészek bucsuja. A kir. táblák decentralizálása alkalmával több kir. tábla mellé ügyészség is szerveztetett s ennél fogva az ügyészek egyrésze is ezen új ügyészségekhez osztottak be. Ezek bucsuztak e hó 4-én Kozma Sándor ügyésztől és hozzájuk csatlakozott a budapesti kir. ügyészség is. Déli 1 órakor testületileg keresték föl a főügyészt. A tisztelgők nevében Dobák Béla zombori kir. ügyész mondott hosszabb beszédet. „Eljöttünk — ugymond — hogy őszinte hálánkat fejezzük ki méltóságodnak böles, tapintatos és szeretetteljes vezetéséért s hogy ezuttal egyszerűen forró bucsut mondjunk. Midőn husz év előtt az ügyészi intézmény szerveztetett, Méltóságod lett annak a feje, igazi szervezője és kifejezője, a ki óriási küzdelemmel azt valóságos újjá teremtette, s az irásbeliséget és a régi inquiricionális eljárást megszüntetvén, kijelölte azt az irányt, mely a szóbeliséghez, a közvetlenséghez, a büntető igazságszolgáltatás eszményéhez vezet. (Élénk helyeslés.) Amaz érdemeit, melyeket az ügyészi kar emelése körül szerzett, föl sem tudom sorolni. Méltóságod nem volt bürokrata főnök, hanem az aggódó atya gondosságával intett és bucsított a helyes irányban. Azt adta tanácsul, hogy a mit eszed, szived helyesed és a törvény mond, azt tedd! De vádoldj vagy védj, mindig hallgasd meg kishíradat, lelkiismeretedet. Hosszu együttműködésünk alatt csak egy vétőt hallottunk Méltóságodtól s ez az volt: „Kegyetlen ne légy!“ Méltóságod érdeme, hogy a „Staatsanwalt“-ból átgymt m. kir. ügyész népszerű a községek körében s hogy a kormány mennyire megbecsüli, kitünt a mostani szervezés alkalmával. S midőn mind-ezekért meleg hálát mondunk, kijelentjük, hogy mi Kozma Sándort nem vesztettük el s az ő neve, gondolkodása és elvei élni fognak bennünk s a jövőben amaz irányt fogjuk követni, melyet Méltóságod számunkra kijelölt.“ Azután átnyújtotta az ügyészi kar emléktárgyát, egy szép vert ezüstből készült irókészletet. Kozma Sándor főügyész meglátta a szép ovációt. Könyvek csillámlottak szemében, midőn megköszönte a kiténtetést. Önkéntes fiatalok, mondá s önöket megvizsgáztathatja és fölemelheti az a tudat, hogy ez a válas posztulátuma ama nagy reformnak, mely hivatva van, hogy a magyar justiciát európai színvonalra emelje. Engem pedig vigasztalni fog, hogy az első magyar ügyészi intézet böles-jönél én álltam s husz éven át becsületesen teljesítettem kötelességemet. A főügyész ezután minden egyes megjelentől külön-külön elbucszott, megköszönve ragaszkodásukat, elismerésüket. Este a Hungária szállodában az ügyészi kar lakomát rendezett Kozma Sándor tiszteletére, a melyen megjelent Szilágyi igazságügyminiszter is.

Tisztelbeli barát. A hódásági fősolgabíró, Vissy József lett az. A bácsi ferencdi zarda tagjai ugyanis megtisztelték a fősolgabíró urat azzal, hogy contraterré választották. E megtiszteltetést hírül adandó, egy deputáció jelentkezett Vissy fősolgabírónál, ki mindenesetre meg volt lepetve, mikor megtudta, hogy a

küldöttség minő járatban van. A ceremónia szabályai szerint fel is öltöztették a csuhába s úgy ölelte meg kollegáit. A hivatalos aktus után természetesen folytaták a felavatást a fehér asztalnál. Vissy ur ezután — mint tiszteletbeli barát — a legnagyobb lelki nyugodtsággal utazhatik bárhová, ahol szerzetesek vannak, kollegáinál terített asztalra és ölelő karokra fog találni. Ezt írják elő a szerzetesek szabályai.

Dalostély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda e hó 20-án (szombaton) a polgári kaszinó-egylet lombos kertjében terített asztalok mellett halgatható nyári dalostélyi rendez, melyen valószínűleg *Zilahi Gyula*, a nemzeti színház művésze is közreműködik egy magán-jelenet előadásával. A belépti díj csak 50 kr lesz. A műsort jövő számunkban közöljük.

Reményi el fog látogatni bozzák is e hó folyamán; 27-én ugyanis koncertet fog tartani a városi színházban. A tiszta jövedelem egy harmadrésze a zeneakadémia-alap javára fordítatik. Hiszük, hogy a közönség méltó módon fogja megköszönni a nagy művészek a jötekményre való közreműködését s hirnevéhez és hazafias érdemeihez illően fogja fogadni is a Petőfi szobor összehelyezését.

Ismét egy zentai közgyűlés. E hó 5-én ismét közgyűlést tartott Zenta r. tanácsos város, mely azonban éppen semmiben sem tért el a város előbbi közgyűléseitől, melyeket nagyrészt mi is ismertettünk annak idején. — Az egybe hitt törv. bizottságnak 72 pontból álló tárgysorozatot kellett volna letárgyalnia ezuttal. A gyűlés elején ismét felszólalt Szabó László biz. tag, de először polgármester megvonta tőle a szót. Ezután fölolvastattak az alispánnak a polgármesterhez és a városi közgyűléshez intézett levelei, melyekben nem-tetszésének adott kifejezést Zenta város képviselőtestületének a legutóbbi közgyűléseken tanusított magatartára fölött, minek következtében a közigazgatás rendes menete akadályoztatik; egyben a saját érdekében figyelmezteti a levél a képviselőtestületet, hogy hagyjon föl az örökös vizáskodással. — A levelek fölolvastása után újra felszólalt Szabó s kijelenti, hogy Boromissa polgármesterrel nem tárgyal, a mi nem valami higgadt vitát provokált. Végül a közgyűlés Szabó indítványára 70 szavazattal 30 ellenében elhatározta, hogy nem tárgyal. Quo usque tandem?

Kirándulás. A zombori kaszinó-egyleti dalárda f. hó 28-ára kirándulást tervez a kis-közszegi (batinai) hegység közé, vagy esetleg Szóntára. A kirándulásban bárki résztvehet.

Felülkötés. A zombori népköri iparos dalárda által f. évi május hó 31-én tartott majális alkalmával felülkötöttek: dr. Thursky Zsigmond 1 frt 50 kr., Mikulásko Vilmos 1 frt, Horváth N. építész 1 frt, Husveth István id. 50 kr., Gráf Vince 50 kr., dr. Széchenyi Tamás 50 kr., Bergenthal Arnold 30 kr., Dörner Zsófia k. a. 20 kr., Kohn Ignác 20 kr. Fogadják az igen tisztelt felülkötők a dalárda ez utoni hálás köszönetét.

„Gare aux voleurs“! A fővárosi indóházak e „memento mori“-ját jó lesz a vasutak ét- és várótermében is kifüggeszteni. Szabadkán a napokban olyan eset történt, ami bizony szükségessé teszi az óvatosságot. Vojnits Sándor földbírtokos egyszerűen csak azon veszi magát észre, hogy nincs a tárcája. Hiába volt minden keresés, nem akadhattak rá. Az érdekesebb — de nem kevésbé sajnós — része a dolognak most következik. Vojnits ur elmondotta esetét Polyakovits Alajos urnak, aki csodálkozást fejezte ki, hogy hogyan lehet pénzt olyan helyen tartani, ahonnan kilophatják. Egyszerre csak önkénytelenül zsebéhez kap s nagy meglepetésére tapasztalja, hogy olyan helyet nem igen lehet találni, honnan egy képzett zsebtolvaj el ne sanzsírozna a pénzt, — mert ime az ő pénzt is ellopták.

Az apatini fürdő. Apatinból panaszos levelet vettünk, hogy az ottani Duna-fürdőt még most sem nyitották meg, holott a fürdőtulajdonos már teljesen berendezte a fürdőt. Meltányoljuk az apatiniak türelmetlenségét, mert bizony ebben a nagy melegben kitűnő dolog lehet a Duna hús hullámain ringatózni.

A bikityi határban a napokban erős jégeső volt, mely különösen a buzavetésben nagy károkat tett.

Engedélymeghosszabbítás. A kereskedelmi miniszter a baja-zombor-újvidéki vasutára vonatkozó elő-munkálati engedélyt, mely most lejárt, egy évre meghosszabbította.

Értesítés. A szabadkai m. kir. állami tanítónő-képzésben a félévelti vizsgálatok az 1891—92. tanévre f. évi szeptember hó 1-én és következő napjain reggel 7 órától kezdődőleg fognak megtartani. — Az I. osztályba félévelti számszerint 15—20 oly növendék, ki 14. életévét betöltötte és a polgári iskola IV. osztályát, vagy ezzel párhuzamban álló más intézet megfelelő osztályát jó sikerrel végezte. — A félévelti vizsgálat tárgyai: magyarnyelv, számtan, földrajz és hazai történelem. — Félévelti vizsgálatra csak azon folyamodók jelenhetnek meg, kik erre f. évi augusztus hó második felében írásbeli meghívót fognak kapni, ezen meghívó felvételüket azonban nem biztosítja. A meghívottak szeptember 1-én reggel 8 óráig megjelenni tartoznak, ellenkező esetben vizsgálatra nem bocsátatnak. — Folyamodók szabályszerűen bélyeggel ellátott kérvényeiket, születési, iskolai, testi épségük és egészségükről szóló bizonyítványokkal, nemkülönben általuk és szüleik által aláírt oly értelmű kötelező nyilatkozattal felszerelve, hogyha tanítónő képesítésük megszerzése után legalább 5 évig — kivéve az önkaratán és hibáján kívüli akadályozás esetét — nem működnek a tanítónői v. nevelőnői pályán az ingyenes oktatáson kívül mindennemű állami segélyt maguk v. szülőik az államnak megtéríteni fognak — saját megyebeli kir. tanfelügyelőségük útján legkésőbb f. évi július hó végeig Bács-Bodrog megye kir. tanfelügyelőségéhez benyújtani kötelesek. Ezen határidőn túl beérkező kérvények tekintetbe nem vétetnek. A folyamodványban a válas megkülönböztetés céljából az illető rendes lakhelye pontosan kiteendő. Kelt Szabadkán, 1891. május 28-án. Az igazgató-tanács.

Sport. A tiszai regatta-szövetség által Titelen 1891. év június 28-án d. u. 3 órakor rendezendő evező-verseny programja. 1. A tiszai regatta-szövetség vándordíja. Második mérkőzés. A szövetséges egyletek, négy evezős, palánkos, külvillás, mozgó üléses hajói részére. Három évben egymásután győzelemmel a nyertes egylet tulajdona lesz. Pálya 2000 méter vízmentében. Védő első ízben az 1890. évi győztes temesvári csolnákzó egylet. Az első hajó legénysége és kormányosának ezüst érem. — 2. A „Tiszai vándordíj“. Bármely evezős egylet négy evezős legjobb minőségű versenyhajója (race boat) részére. Díj egy 500 frt értékű ezüstszobor, mely 3 ízben egymásután elnyerendő és azután újabb mérkőzés tárgyává teendő, míg újra három ízben egymásután el nem nyeretik. Pálya 2000 méter, legrovidebb beszámítható idő 6 perc 30 másodperc. Ezen verseny feltételei külön alapszabályokban foglaltatnak. Nevezések 1891. év június hó 7-én délig kis-zombori Rónay Jenő kir. tanácsos urhoz, szövetségi elnökhöz, Nagy-Becske-rekre küldendők, a hajónként számitandó 25 frt nevezési díjjal együtt. A verseny megtartásához 3 hajó nevezése szükséges. Az első hajó legénysége és kormányosának arany, a másodiknak ezüst érem. — 3. Tiszteleddij, adja Kovács S. Aladár szövetségi titkár. Egypár evezős (simple scul) hajónak. Hajók méretek nélkül, legjobb hajók nincsenek kizárva szövetséges egyletek részére, elsőnek szövetségi ezüst érem. Pálya hossza 1500 méter vízmentében. — 4. Szövetségi díj. Két egy evezős (pair oar) palánkos hajók részére. Szövetséges egyletek tagjai részére, elsőnek tiszteleddij és a hajó legénységének szövetségi ezüst érem. Pálya hossza 1500 méter vízmentében. — 5. Szövetségi díj. Két pár evezős (double scul) palánkos hajók részére. Szövetséges egyletek tagjai részére, elsőnek tiszteleddij és a hajó legénységének szövetségi ezüst érem. Pálya hossza 1500 méter vízmentében. — 6. Szabad versenyek. Magán mérkőzések. Előnyök ezüst érem. Bármely evezős egylet tagjai részére, ha legkésőbb 1891. év június 27-én délig a helyi rendező bizottság elnökénél gróf Leiningen Armin urnál, Titelen, szabályszerűen bejelentetett. — Jegyzet. Az 1., 3—5. alatti viszony-pontokra a nevezések hajónként 5 frtnyi nevezési díj csatolása mellett gróf Leiningen Armin urhoz Titelen, 1891. évi június hó 18-ig írásban beadandók. A versenybírószám elnöke: kis-zombori Rónay Jenő ur, a regatta szövetség elnöke. A helyi rendező bizottság elnöke és a pályabíró: gróf Leiningen Armin ur, a regatta szövetség alelnöke. A versenybírószám és versenyintézők többi tagja az 1891. évi június hó 27-én délelőtt 10 órakor Titelen tartandó szövetségi igazgató-sági ülésen fognak kijelölteni. A versenyzőket a pályabíró külön gőzhajóval követi, és a pálya egy egyenesben tüzetik ki. Temesvárt, 1891. május 20-án. A tiszai regatta szövetség megbízásából: Kovács S. Aladár titkár.

A nemesek. Elmúltak azok az idők, mikor a nemesnek adót se kellett fizetni, csak jogai voltak; kötelességei — a katonaszkódon s a közügyekben való részvételen kívül — alig. Van megynében egy község, melynek minden patricius családja nemes. Büszkéek voltak rá, de büszkéek ma is. Jól tudjuk, melyik az: Nemes-Militics. A nemesek privilegiumait nagyon megnyirbálták — ebbe bele kellett nyugodni — de az már nagyon fájt a militicsieknek, hogy községük nevéből a kegyetlen Baross miniszter elvette a „nemes“ szót. Mikor még ma is annyian áhitoznak a nemesi cím után, mért az ragaszkodnának ök ahhoz, amijők van. Felirták a miniszterhez s kérték, hogy hagyja az ö községüket vasúti nyelven is Nemes Militicsnek címezni. Erősen biznak, hogy a miniszter meghallgatja kérésüket.

A madarasi tamburások. A vendégzereplések s a művészek körutazásának korát éljük. Ha Szlavianszky el tudott jönni Oroszországból, Reményi Amerikából hazánkba, mért ne tehetne körutat a madarasi tamburásbanda az országban, — gondolkodott Olajos István madarasi primás. Megbeszélte művész-társával a dolgot, kiknek helyesléseivel, kérvényt intézett a megyei hatósághoz, melyben az egész országra, egy évi időtartamra szóló tamburázhatási engedélyért esedezik. Reményi, hogy megynének az egész országban dicsőségét, a saját zsebének meg nagy bankókat fog szerezni.

Báró Hirsch Mórnak a zentai izr. beteg-segélyző egylet tisztelbeli tagjaul történt megválasztását a belügyminiszter jóváhagyta.

Az ujuverbási dalárda f. évi június hó 13-án (szombaton) az ottani zsilip melletti kis erdőben táncsal egybekötött nyári dalünnepélyt rendez.

reley elől, mindig elől; a sikon, a fordulónál, a távosz-lonpal, a célnál!... Még ott is feltartja fejét s amint diadalal átsuhan a határvonalon: fölnyerit, mintha csengő kacagással gunyolná ki az epigonokat... Nincs olyan lö több ezen a világon!...

Mr. Millar pedig a verseny után megint csak ott látatankodik a szép asszony körül. Hallja, hogy meny-nyire magánkívül van Barczikay Péter: „Micsoda lö! micsoda kincs!“

Ugy szétnyulik a megelégedéstől a harapós buldogg are, mikor félreszólítja egy kicsit a magyar cimborát.

— Nagyon szép az a Loreley, te Péter?
— Kincs! Kincs! háromszor is kincs!
— De nagyon szép ám ez az asszony is, te Péter.
— No hát; hisz az kincs.
— Egy eszme te Péter!

Ezt már olyan izgatott hangon nyögte az angol, mint aki nem egészen bizonyos benne, hogy nem a ké-pen esattan e majd el a felelet.

Nem ott esattant el.
Barczikay meg volt bolondulva. Meg akarta bucsuzni önmagát, hogy olyan gyengeszivű és még törődik a világgal; meg akarta bucsuzni az aranyhaju asszonyt, a miért más férfit is észrevesz ő mellette. Feltámadt benne a régi „jóvér“, a mely minden sikertült öletet megtapsoltatott vele valamikor. Felkacagott.

— Oh te gonosz angol! oh te kujon! aranyhajért aranyörény, ugy-e?
— És nevettek hozzá mindketten, hogy könnyük esurgott.

Es mikor már jól kikacagták magukat, akkor Barczikay Péter belecsapott az angol tenyerébe.

— Ugy legyen! Aranyfűrtért aranyörény...
IV.

Mikor azután hazakerültek, Mr. Millarnak az volt az első dolga, hogy lement az istállóba bucsut venni Loreleytől.

A gyönyörű kanca majd eltépte a kötőfékét, mikor meglátta. Nyihogott, berzenkedett, tombolt, míg a gaz-dája oda nem ment hozzá és meg nem csókolta a ső-renyét. Akkor megnyugodott.

A hideg angolnak ugy rémlett, hogy ő neki most először életében nagyon fáj a szive. Hát lesz még a világon, a ki ugy szeresse, mint ez a szép állat? Hát van még olyan teremtése az istennek, a melyikben ugy megbizhatik, mint ebben a lóban? Hisz ez a legnagyobb kincse, ez a legnagyobb dicsősége; ennek a hátán egy csodált, irigyelt, legyőzhetetlen hős, azonkívül pedig csak egy düsgazdag majom, a kinek az a szép asszony egyenkint fogja majd kiszedni minden szál szakállát.

Mr. Millar olyan szomoruan ment fel a palotájába. Fél éjszakán át hallották a szolgák, hogy dübörög, hogy futkos le-fel a szobában.

Nyomat az adott szó. Maxis megjedtt tőle.

Barczikay Péter okosabb volt.
Mikor otthon, ahol senki sem látta, a nyakába ugrott az az aranyoshaju boszorkány és elkezdte csókolni, ölelni, vad gyönyörrel, nagy boldogsággal: Péter csak elnevette magát. Már tudta, mit csinál.

— Még ebben a játszmában is az a bolond anglus nyer, de azért így is imádni foglak. A szavamot pedig meg nem szegem egy aranytengerért sem! mormogta magában.

V.
Másnap reggel ugyanabban az órában, egy-egy csomagot kapott Barczikay is, meg az angol is.

Mr. Millar szórakozottan bontotta ki a gondosan összehajtogatott selyempapírost, melyből csakugy ömlött az illat. Egyszer csak oda omlott az ölebe egy arany-hullám, egy női fejnek egész természetesen disze: egy sűrű szőke asszonyi konty.

Talán abban a percben futott Barczikay is drágá-jához s kacagva lengette a kék selyem szalaggal vastag fonatba erőszakolt aranyzsinórnyert, mely egy nappal előbb még a Loreley nyakáról hullámozott le.

— Nézd, nézd! a bolond angolgal egy gondolatunk volt!...

Aranyhajért aranyörény!...

feljebb csak egyre vonatkozólag forog fenn; t. i. arra nézve, hogy még némelyek szerint ezen javaslat a minimumot képezi, a melyet elfogadhatni vélnék, addig mások nézetét szerint ez az ország jelenlegi állapotában éppen elegendő. Szó az utóbbi nézetet táplálja, mert azon nézetben van, hogy a javaslat megfelel a politikai élet azon egyik legfőbb törvényeinek, melyet a minimális, a legkisebb változások törvényeinek nevezhetünk, t. i. azon törvényeknek, hogy minden változás, a mely szervezeti intézményekben bekövetkezik, csak azon mértékben lehet kívánatos, a melyben megfelel azon felfogás, nézetek és képességek átlagának, melylyel az azt végrehajtani hivatottak az országban bírnak. (Helyeslés jobbfelől.) És hogy ott, a hol a közigazgatás egész rendszerére kiterjedő szervezetről van szó, e szervezetről törvényben nem ideális követelményekre kell tekinteni, hanem tekintetünk kell azon tradíciókra, azon eljárás módokra, melyekhez a közönség szokott, s azon igényekre, és azon lehetőségekre, a keresztülvitelben, melyekre való tekintet nélkül bármint magasztos elv hirdetése nem közeledés a célhoz, hanem a célt csak eltávolítja: mert oly ugrást s oly kapkodást tüntet föl egy el nem érhető irányban, a melytől való visszaesés az eddig elérhető is kockázataja és tulságos távlatát tünteti föl. És midőn a javaslatnál azt látjuk, hogy ez tényleg a legkisebb változást idézi elő, mely azon két elv mellett, megfér: ebből a törvényjavaslatnak nem hátrányát, hanem keresztülvitelének biztosítását kell látni. (Helyeslés jobbfelől.)

Szólok ezután behatóan foglalkozok a törvényjavaslatról és az ellene felhozott kifogásokkal. Kifejti, hogy a tisztviselői állás és függetlenség biztosítása nem a tisztviselők személyi kedvezése lesz, hanem a közönség érdekében adatik meg. Tagadja, hogy a kormány hivatalos pressziót gyakorolt volna. Ha ilyen híreket a szegényebb megyékről terjeszthettek is, vajjon a gazdag alföldi vagy más vidéki megyékben a vagyonos közeposztály közt gyakorolható-e a kormány pressziót? Eddig minden miniszterium nyújthatott tét arra, hogy a vidékről tehetséges ifjak szakmájukban kiképeztessek magukat, csak a belügyminiszterium nem nyújthatott alkalmat az ilyen szükséges véreserére, mert a mai közigazgatási rendszer szerint egy megye ifjai más megyébe nem voltak választhatók. Nem itéli meg a tisztviselőket olyan alacsony szempontból, hogy jök hatottak volna arra, hogy a közönség az államosítást kerje, csak azért, hogy így államosítást és fizetésemelést vívjának ki maguknak. Az állambatalmi teendők köre és az önkormányzati teendők köre és természetétől változik. Számátlan feladat van, a mely valamikor csupán a magánügyeket feladatát képezte és ma már önkormányzati feladatot képez. Számátlan teendő van ismét, a mely valaha állami teendő volt, de ma az önkormányzati teendő keretébe visszazáll. És van ismét számátlan teendő, a mely régente egyáltalában nem tekintetett fontosnak, a mely régente egyáltalában semmi adminisztráció tárgyát nem képezte és ma az önkormányzat legvitalisabb érdekkörébe esőnek ismeri? (Helyeslés jobbfelől.) Ha ezeket a szempontokat tekintjük, akkor visszautasíthatjuk nemcsak a reakciónak, hanem annak vádját is, hogy ezen törvényjavaslatban az önkormányzat lényegét megrövidíteti, az önkormányzat lényegét az eddigi nívón alá szállítani iparkodunk. (Helyeslés jobbfelől.) Ellenkezve, mikor az önkormányzat által nem teljesíthető feladatokat olyakra ruhazzuk át, ki azokat könnyen és jól véggezheti, akkor erőt nyújtunk az önkormányzati köröknek, hogy saját teendőik tekintetében növekedjenek, hogy saját teendőik tekintetében mindinkább megfeleljenek azon reményeknek, melyeknek biztosítása mellett meglehet, hogy valamikor még megváltozik, nem a közvélemény, hanem a változott állapotok és körülmények következtében magának az állam szervezeti átalakításának irányára, a melynek következtében azután a lényegüknek megfelelő és a lényeges teendőkre kellő erővel rendelkezhető önkormányzati körök ismét némi közvetlen állami teendőkkel megbízhatók lesznek. Eppen azért, mert szülő az önkormányzati elemeknek erősítését látja e törvényjavaslatban, azt a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon.)

Budapest, 1891. évi jun. hó 7.

Az eszméknek ritkán, a jelszavaknak mindig van divatjuk. Az elvek tőkéje meddő nagyon, melynek nincs kamatja; míg az üres, de tarka szóvirágok gyakran jövedelmezők.

Az eszmék termelőinek, a gondolatok gyártóinak egyetlen vigasztalása csupán, hogy e jelszavak és szóvirágok diadala épp oly gyorsan elmúló, amily hirtelen támadó.

Példa volt rá a közel múlt és példa lesz rá bizonyára a közel jövő, hogy a jelszavak és szóvirágok diadala nem tart sokáig s a politikai viharok, melyeket a szóvirágok támasztanak, épp oly hirtelen és nyomtalanul enyésznek el, amily gyorsan és könnyen támadtak és nem marad utánnuk más, mint a — tanulság a nemzet számára.

A köznapi politika divatos jelszavai hősöket teremtenek, kiknek kérész élete kimulik a letűnt divattal együtt, s az eszmék és elvek sugara végre is áttör a frázisok záporán.

A politika komoly hőseinek és névtelen munkásainak, valamint a komoly politikai pártoknak ez a tudat ad erőt és kitartást.

Láttuk a „nemzeti felléborodás” szinfalra festett képét s hallottunk mellé menyörgést. Láttunk felfújt szappanbuborékokat, melyek a robogó bomba szerepét játszották. Láttuk s hallottuk s látni és hallani fogjuk a politikai komédia minden színpadi rekvizitumát teljes működésükben, de komoly politikuskokat és komoly politikai pártokat ez megretteneni nem fog.

Hallottunk és hallunk a korrupció vádjával menyörgőni a nemzet forumán politikai Brutusokat, kik a kegyelmes urak előszobáiban Fallstöff-

ként harci martalékra lesnek s kiket a harci zajra csak a politikai éhség lelkesít.

A korcsmai proletárság hitvallása, mely minden nagy embert a saját sorába akar lerántani s melynek szabad látását elveszi az öt körülvevő erkölcsi szemétdomb, — híveket toboroz a naiv lelkek táborában s az üzletszerűen félrevezetett közvélemény előtt pillanatra elhomályosul az erkölcsileg tiszta pártok és érintetlen politikai karakterek alakja.

Leplezve és leplezetlen hallottunk korrupcionális vádakot egy miniszter ellen, egy egész évtizeden át, kinek temetésén a gyászének akkordjaiba majdnem belevegült az árverezők dobpergése, és az életében sárral dobált államférfi alakja köré holta után glóriát vont az emlékezet.

A politikai proletárság örül malma az igazi nagyságot nem morzsolhatja szét.

Amint a társas életben, úgy a politikai világban is légió azoknak az existenciáknak száma, melyekről senkinek sem tudja miből élnek, miből táplálkoznak, mi az existenciájuk alapja? Ezek politikai rebusok. Jobbra-balra hullámszának, mint a kúszó növény a vízben, a politikai hullámszár irányára szerint. Ki rájuk épít, ingoványra lép. Olyanok, mint az üveg prizma, sötétben értéketelnek, s ezért keresik a népszerűség napját, hogy annak sugaraiban ragyogjanak és a tiszta gyémántot játsszák a megcsalt tömeg előtt.

A munkás társadalomnak s a komoly politikának a heréi gyakran teremtettek s gyakran teremtenek közvéleményt, de tartós uralomra még sohasem jutottak, s bizunk benne, hogy sohasem is jutnak. Bizunk benne, hogy közéletünk erős, egészséges légáramlata elsöpri s kiöli őket. Bizunk a közvéleményben, mely végre is elfordul azoktól, kik visszaélnék jóhiszeműségével. Bizunk a föltámadt közszellem megváltó hatalmában.

Porzolt Kálmán.

A gabona határidőüzletről.

Az adás-vevés tárgyát rendszeresen valami kész áru képezi és szabályszerűen ez a megvetője a kereskedelem alapkövének is. Ezen általános szabállyal szemben, azonban elég sűrűn fordulnak elő az olyan esetek is, midőn az áru csak névleges értelemben szerepel és ha az eladók kiállítják is róla a törvény előírta vétellevelet, azért a vevők nagyon jól tudják, hogy csak szappanbuborékot vásároltak, mert kötleveleikben ott vannak azok a bizonyos „szokásos kifejezések”, a melyek az egész áruvétel semmisnek nyilvánítják, illetve az áru eladását megerősítik, de az eladó szállítási kötelezettségének körülbelül ilyen értelmet kölcsönöznek: „nesze semmi, fogd meg jól!” A kereskedelmi ügyletek hasonló nemét többnyire a tőzsdén kötik meg, melynek — különösen hazánkra nézve — legkárosabb fajtáját, a gabona határidőüzlet képezi.

Roszsabb, veszedelmesebb ez a hazard játék. Mert míg a hazard kártyajátékot rendszeren olyan emberek kultiválják, akik gyakorlatban már elsajátították a kártyázás mesterfogásait, addig a határidő ügyletekké olyan egyének is foglalkoznak, kiknek még csak halvány fogalmuk sincsen a tőzsdéüzletről. Persze a sok lelkiismeretlen ügynök bekalandozza az országot szélteben-hosszában, kivetik hálójukat boldogra-boldogtalanra, és a kiszemelt áldozatok közül aztán ember legyen a talpán az, aki belé nem harap az élébe tartott sült galambba. A tisztelt ügynök urak — akik hatalmas provisiót kapnak a beugrasztásért — valóságos legendákat eszelnek ki a tőzsdévilág kifogyhatatlan aranybányáiról, amelyhez képest kalifornia kincstárnája egyszerűen csak kifacsart citrombél. Szerintük mi sem könnyebb, mint a tőzsdén óriási dominiumokat, vagy háromemeletes palotákat szerezni. Reszkirozni, veszteni semmit sem kell, míg ellenben a tőzsdéjátékos kezében a rézkrajcár is aranyá válik.

Nagyon sokan hitelt adnak a szédelőg állításoknak és könnyelmű módon mennek bele abba a veszedelembé, ahonnan rendszeren megkopasztva kerülnek ki, mert a leszámolásnál többnyire busás árkülömbözet fizetéssel szabadulnak meg attól a tehertől, melyet a szokvány (usance) gabona vétele rájuk rótt.

A vidéki ember, aki részt vesz a tőzsdéüzletről, az egyenesen belevetette magát a mindent elemesztő Moloch bálvány karjaiba. Nincsen azon helyzetben, hogy ellenőrizhetné a vétel vagy az eladási árt, az üzletet közvetítő keres-

kedő mind a két esetben eret vághat rajta, amit, hogy az megtesz vele, azt biztosra veheti a kommittens. Mert, hogy példával bizonyítsam, vannak napok — a múlt héten is megtörtént — hogy az árhullámszár 40 krajcár között váltakozik. A dolog magyarázata a lehető legegyszerűbb. Valamelyik irányadó bürzianer bejön reggel a gabonacsarnokba és elsősorban is átnéz a budai hegyekre. Tyűh! szenzációs felfedezés: tegnap óta megzöldültek a hegyormok. Persze a t. bürzianer ur már megfellekedett róla, hogy fájós szeméi miatt ma zöld szemüveget illesztett az orrára és annak következtében zöldre vált meg olyan rohamosan a budai hegyoldal. Az általa észlelt természeti tümenyét nagy sunyi módon elhallgatja, de magában ilyenforma logikát állít fel: „ha zöldelnek a hegyek, akkor szépen állnak a vetések; ha jól állnak a vetések, akkor busás lesz a gabonatermés; ha pedig sok lesz a gabona, akkor visszamennek a gabonaárak, és ha végül olcsó lesz a gabona: miért ne adnék én kötvényeket?” Ezen módon elkészülvén az ön praeparációval, nagymennyiségű szokvány gabonát bocsját ki áruba. A nagy kínálat lenyomja a gabonaárakat és nem egy esetben 10 óraker délelőtt már 30 krajcárral is olcsóbban kapható az áru, mint a csarnok megnyitásakor, 9 óraker. Igen ám, de időközben megérkeznek a külföldi tőzsdékről a hausse tudósítások. Nagy riadalom támad erre a bürzehadban, — srófolni kezdik az árakat és déli 12 órára már felverték a curzust 10 krral magasabbra mint a 9 órai volt.

Ilyenformán az árkülömbözet 3 órán belül 40 krra rugott fel. A lapok tőzsdé tudósításai azonban csak a zárlati jegyzést hozzák, amely 10 krral volt magasabb a 9 órainál. Ha tehát a vidéki committens rendeletet adott egy, kettő vagy több ezer mázsa gabona megvételére, az üzletkötéssel megbízott kereskedő pedig 10 óraker vette meg a kötvényt, akkor nagyon valószínű, hogy csak a déli árfolyam szerint állítja ki a kötlevelet, aminő neki már idáig is 40 krajcár kötvényenkint tehát 400 frt — hasznot hajtott be, amihez még a 100 forintos provisió is hozzájárul.

A mondottak alapján 500 frttal kell az áraknak emelkedniök, hogy kifizethesse a vevő azt az árkülömbözetet, amiből ő hasznot semmi körülmények között sem húzhat.

A tőzsdéügyletek 1/10-ed része ezen a bázison épül fel. A fővárosi bizományos biztos haszonra dolgozik mindig, míg ellenben a vidéki ember, a ki, a példából kitűnik, képtelen ellenőrizni megbízottjának manipulációit, rendszeren csak afféle táncoló babául szolgál, a kit cérnaszálon ugráltatnak.

Van egy közmondásunk a mely azt mondja: „a ki nem ért arabusul — ne beszéljen arabusul”. A laikusok szíveleljék jól meg ezt a bölcs tanácsot és ne menjenek a tőzsdére, mert az veszedelmesebb hely a monakói kártyabarlangnál is. Vidéki földesgazdáink pedig — a kik különös előszeretettel kultiválják a bürzejátékot — maradjanak meg az ekeszarvánál: szántsanak, veszenek, boronáljanak és csak a kész árut hozzák fel a fővárosi gabonapiacra.

Dancsó Emil.

A névmagyarosítás.

Telkes Simon, a névmagyarosító társaság elnöke, a következő igen érdekes adatokat hozza nyilvánosságra. Adjuk ezeket, a B. H. után a következőkben:

A múlt évben e helyen reményünkét fejeztük ki, hogy a névmagyarosítások száma, mely akkor nagy visszaesést mutatott, ismét emelkedni fog. Örömmel konstátálhatjuk, hogy ebbeli reményünkben nem csalatkoztunk. A belügyminisztériumnak az engedélyezett névmagyarosításokról kiadott kimutatása szerint az 1890-ik évben 735 folyamodónak engedtetett meg belügyminiszteri jóváhagyással a névmagyarosítás, s így szemben az előbbi 1889. évi eredménnyel (647), az 1890. évi 88 esettel volt kedvezőbb. Fokozza ez emelkedés kedvező alakulását még az is, ha az 1890. évi eredményt összehasonlítjuk az előbbi négy év eredményeivel, a melyből — egynek kivételével — még inkább ki fog teteszeni az, hogy mennyivel multa felül az utóbbi év az előző évek hasonló eredményét. Volt ugyanis a folyamodók száma: 1890-ben 735, 1889-ben 647, 1888-ban 701, 1887-ben 709 és 1886-ban 817. De nemcsak a folyamodók száma emelkedett, hanem kevesebb lett azok száma is, kik a nevüket csak változtatták. Így 1890-ben nevért változtatta magyarról magyarra tiz (1889-ben szintén 10), idegenről idegenre hat (1889-ben 11) és magyarról idegenre egy sem (1889-ben négy.)

Az 1890. évi folyamodók közül volt 202 (1889 ben csak 168) budapesti, a többi vidéki és külföldön élő magyar honpolgár. Az utóbbiak közül lakott 24 folyamodomó Bécsben, 2 Hamburgban, egy-egy pedig Berlin, Grác, Klagenfurt, Teschen, Bukarest és Szerajevó városokban.

A névmagyarosítás által sok ember megvált előbeni, nem mindig kellemesen hangzó nevetől.

A legfűrészből ide iktatunk néhányat, u. m.: Husból lett Hevesi, Moeskoból Magyar és Vagdaltból Sós; Czepezlanerből Sziklai, Ferczkéből Farkas, Feiglstockból Fodor, Fricska-ból Rimai, Goldglanzból Somlyói, Hvozgyból Szegedi, Hrenekéből Csonka, Itzigből Korányi, Karpelesből Délmár, Kukurából Keleti, Kosikából Daróczy, Kaczenmacherből Szigeti, Lampenfeldből Lukács, Mraacsából Méró, Nebelthauból Harmati, Nemetből Német, Natiából Nagy, Ptacekból Bárdos, Pavmetzből Szabó, Tugendthalból Talián, Viertből Vértesi, Zwiebelből Zádor és Zubekből Fogarasi; továbbá Bubenitsekől Szenttamási, Hurbánból Orbán, Haluskából Halász, Kiktából Kemény, Kruztyából Márai, Morgenheséből Megyeri, Morgensternből Hainál, Nichtenhauserből Nádor, Ochsából Rónai, Schacherlsből Szántó, Svanzaryból Zári, Schattelsből Simon, Suszterből Péntáros, Vreigből Virág, Wanschurából Várnai, Zacheriből Káldor stb.

Történeti nevet ez évben csak öt névmagyarosító vett fel, u. m. Chittél Ferenc kovács, kiből Hunyadi, Zimmerl vasuti raktáros, kiből Zrinyi, Mayer Károly vásárbiztos, kiből Rákóczy, Trunkó csendőr, kiből Teleki és kiskoru Lefkovic, kiből szintén Teleki lett.

A felvendő nevek most sokkal megfelelőbben választottnak, mint azelőtt, mi tisztultabb fogalomra és jobb izlésre mutat. Többen nevéket Kohn-ról Kovácsra, Keményre, Kunra, Kleinből Kis-re, Grossból Nagy-ra, Löwyből Lévai-ra, Pollák-ról Polgárra, Rosenthalról Rózsára, Schwarczról Feketére, Weiszról Fehérre, Sternről Csillagra, Wolf-ról Farkas-ra stb. változtatják, illetve magyarosítják. De a keresztnéveket is, mint Balázs, Dénes, Kálmán, Kelemen, Lukács, László stb. gyakran választják új vezetéknevéll a névmagyarosító, a mi nálunk nem szokatlan dolog és nem ritkaság.

Áttérve a névváltoztatók vallására, látjuk, hogy a névmagyarosítást még mindig a zsidók veszik leginkább igénybe s ezek közül pedig különösen az ifjabb nemzedék, mi nemcsak a magyarosodás, hanem a beleolvadás jeléül is tekinthető. A névváltoztatók közül volt: római katolikus 259, görög katolikus 24, keleti görög 5, ágostai 29, református 30 és zsidó 388 folyamodomó. Unitárius vallású az idén sem magyarosította nevét, noha akadunk a fővárosban már most nem magyar hangzású névvel bíró unitárius hívókra is.

Foglalkozásra néve leginkább tisztviselők, hivatalnokok s a kiskoruk magyarosítják nevüket; az előbbiektől sok a vasuti hivatalnok és alkalmazott, valamint az erdész, az utóbbiak közt pedig a tanuló s a pályája kezdetén levő ifjú iparos és kereskedő. Jótékony befolyással van a névmagyarosítás terjedésére több magasrangú és állású egyén buzgó szava is, melynek eredményeként tekinthető a most említett foglalkozási ágaknál előforduló tömegesebb névmagyarosodás.

A 735 folyamodomó közt volt: író, művész, színész 17, ügyvéd, mérnök, orvos, építész, gyógyszerész 34, tisztviselő, hivatalnok, gyakornok, dijak 95, pap, tanár, tanító, nevelő 41, katona, csendőr, rendőr, pénzügyőr 50, tanuló 76, önálló kereskedő 49, kereskedősegéd 55, önálló iparos 55, iparossegéd 33, földműves, gazda, bérlő, gazdatiszt 26, hivatalos, gyári munkás, napszámos, cseléd 23, magánzó 4, kiskoru 67 és ismeretlen foglalkozású 110 névváltoztató.

Látható tehát, hogy leginkább az intelligens osztályból kerülnek ki a névmagyarosítók, de örömmel konstatáljuk itt, hogy földművelési közönségünk sem idegenkedik már annyira a névmagyarosítástól, mint még azelőtt rövid idővel.

Általában már túl vagyunk a kezdet nehézségein s a társadalomban sem nézik már oly féltékeny szemekkel az újneveket, mert mindjobban bebizonyosodik ezekről, hogy nem az annyira féltett kenyérrizgésből, hanem csupán bafafias célból s szeretetből a magyar nemzet iránt, a melyhez amugy is tartoznak, magyarosítják nevüket. Az ellenszenv — ha létezett — már csak azért is lassan lassan kezd némulni, mert alig van már ember ez országban, kinek ismerőse, jó barátja, sógora, komája, apósa stb. ne volna a névmagyarosítottak közt s ez nagyban hozzájárult a jobb és helyesebb felfogás terjedéséhez. És ha mégis akad itt ott még olyan, aki a névmagyarosításnak nem barátja: hát van elég olyan is, aki biggadtan nézi a társadalom ez újabb, fel nem tartóztatható mozgalmát és a jelenlegi helyzetet megértve, annak inkább hasznára igyekszik lenni.

A névmagyarosításról felvilágosítást ad úgy, mint eddig, ezután is, a központi névmagyarosító társaság bárkinek, a ki hozzá akár levélben, de még inkább annak, a ki hozzá szóbelileg fordul felvilágosításért. Az utóbbiakat felkérem, hogy lakásomban (I. kerület, Krisztinaváros, Attila-utca 137. sz. a.) jelentkezzenek, hol mindennap 2 és 3 óra közt délután találhatók vagyok. A hozzám fordulónak nemcsak felvilágosítást és utbaigazítást adok a teendők iránt, hanem a kellő okmányok (legegyszerűbb esetben csak anyakönyvi kivonat és illetőségi bizonyítvány) beszerzése után a folyamodást is teljesen díjmentesen elkészítem és megmondom a további teendőket is.

Hangok a vidékről.

(Négy cikk.)

I.

„Vidéki sajtó” cím alatt a „Bácska” f. évi 28 és 29-ik számaiban vezércikket jelentek meg, melyek elseje a vidéki sajtó horderejét s szükségességét, másodikika azon körülményeket jelezi, melyek mellett az olyatén színvonalra emelkedhetnék, mely a közönség magasabb igényeinek is megfelelő.

A két cikkben foglaltakat részünkről nemcsak helyeseltük, de azokat kész örömmel aláírjuk, s mert a tárgy valóban nagyfontosságú, mindenesetre megérdemli, hogy ahhoz minél többen és mennél több szempontból szóljunk hozzá; elmondjuk tehát e helyütt az érdembeni sajtó nézetünket azon reményben, hogy ezzel magának az ügynek teszünk némi szolgálatot.

A főntebb jelzett cikk elsejének írója, dr. Pulszky Ágost, a többek között azt mondja, hogy csakis

a nyilvánosság mellett alakult közvélemény bír erős alappal, csakis ez a valódi hatalom; a nyilvánosság hordozója, közvetítője pedig a vidéki sajtó, mely legjobb kifejezésre juttatja ama köröknek, a melyeket közös érdeklődés fűz egybe a helyi és vidéki ügyek iránt.

Unnepelt tudósunk eme ponderosus nyilatkozata alapján, de a kor követelményeinél fogva is, manapság már égető szükség: hogy, ha lehetséges, minden népe-sebb város s illetve vidék, de eminenter minden megye birjon oly közlönnnyel, mely a közönség valódi érde-tének nyílt kifejezést adjon; a szellemi és anyagi haté-konyosság mozzanatait éber figyelemmel kísérje; a jellem-zőbbeket napfényre hozza, a hiányokat feltárja; az erkölcsi élet és népnevelés ferde kinövésait fölfedezze, azok orvoslását sürgetse, az orvoslási módozatokat meg-beszélje, szóval: a város, a vidék s illetve a megye valódi érdekeinek a nyilvánosság terén hű tolmácsa s szószólója legyen.

Léteznek e eddigelé a szó szoros értelmében iyetén provinciális közlönyek országsszerte mindenütt? S ha igen, megoldják-e azok és mennyiben jelzett feladatukat? E helyütt tüzetesen fejtegetni nem akarjuk.

Annyi bizonyos, hogy anyamegyénkben indítottak hasonvállalatok, azok egy része azonban a körülmények vashatalma alatt — mecerként — keletkezése után csak-hamar bevégző pályafutását; más része pedig irányt vesztve oly álláspontot foglalt el, hova a közönség aesthetikai érzéssel bíró része által nem követhető, hosszú életre alig, komoly számbavételre pedig egyáltalán nem számíthat.

Az érdemet különben senkitől sem szeretjük el-vitatni, s azért szívesen elismerjük, hogy építeni akart mindegyik, még pedig ugyanazon egy épületen. Csak-hogy a talpkövet mindegyik másképp és máshova akarta rakni. Egyik az emeleten kezdé, másik a disztésen, míg a harmadik éppen a tetőzetten gondola legegyszerűbbnek a munka megkezdését.

Szilárd alapról alig egy-kettő gondolkozott. Kiki saját gondolatmenetét hívé legbiztosabb sarkkönek, a kiindulási pontnak, melyen a társadalmi élet fejlesztését kezdeni kell. Így történt azután, hogy minél rosszabb, felületesebb volt az alap, annál rútabb, nemtelenebb lón a kinövés . . . annál nagyobb a közönség részéről az ily céltévesztett vállalatok iránti elidegenülés. A dilettantismus megengedhető a színpad deszkáin, de nem a journalistikában.

Igen helyesen jegyzé meg azért szerkesztő ur, hogy arra nézve, miszerint a hírlapirodalom prosperáljon, kell, hogy annak hivatászerű, képzett képviselői legyenek. Egy gárda olyan emberre van szükség, akik a hírlapírást főfoglalkozásnak . . . életpályának tekintik.

Szerintünk azonban ahhoz, hogy a közönség véle-ménye a vidéki sajtó iránt megváltozzék, természetes idegenkedése legyőzessék, s állandó támogatása biztosí-tassék, még egyéb is szükséges.

A sajtó ellenállhatlan hatását társadalmi életünkre, de sőt egész valunkra ismerjük. Tudja ezt és érzi min-denki, ki annak működését figyelemmel kíséri. Építhet és ronthat egyiránt, amint hivatását áttérve a társadalmi szellemet fejleszteni s nemesíteni, avagy — a materia-lizmus járszallagára kerülve — ugyanazt megmételyezni iparkodik.

Amily áldásos az első, ép oly vészés az utóbbi. E nézpontról indulva ki, részünkről elengedhetlenül szükségesnek tartjuk, és pedig ép magának a provin-ciális sajtónak érdekében hogy annak vezetői, szakítva a napjainkban annyira divatosá fejlődött realiztikus irányval, mely alól végelemzésben a materialista Mephistólába kandikál ki, a szellemhez az eszmékbeni hithez emelkedjenek; mert csak az eszmék hatalmábani hit képes ihletni; csak ez képes az írót lekésíteni; csak ez nyújthat műveinek igazi becsesél bíró tartalmát, mely épít és nem rombol; nemesít és nem mételeyez.

Enélkül eszme-pangás áll be. Már pedig az éltető eszmének, az alkotásnak hiánya; a leleményesség med-dősége; a nyersnek, a közönségesnek, általában a fri-volnak kedvelése; a bárgyu érzékliség; a hazudott ér-zelem és meggyőződés; a jellemnek megtagadása s elv-telenség, vagyis — hogy egy ismert szaktekintély szá-vaival — az ugynevezett erkölcsi nihilizmus, erkölcsi semmirevalóság megülője az irodalomnak s vele szemben a közönség bizalmának.

Szemfényvesztő címacacával, a színészes bizarságai-val lehet ugyan a szemét egy ideig kápráztatni, de nem a bizalmat megszerezni.

Ehhez garancia kell, ezt pedig előlegezze a vidéki sajtó azzal, hogy eszményi magaslatra emelkedve, s eb-ből kifolyólag szilárd, tehát morális alakra helyezkedve az igazság, a finomabb izlés, és erkölcs rovására silány géppé ne alacsonyuljon, hanem folyton szem előtt tartva a zsurnalisztika magasztos feladatát, a szepet, a jót, a hasznosat terjesztve; a józan felvilágosodás fáklyáját lobogtatva, az előítéleteket, — távol a személyeskedéstől, — megtámadja, a balvéleményeket gyöngítse s oszlassa; a tudatlanság büszke szavát saját értékére szállítsa; az elaljasodást, rothadást és romlottságot, ha szükség, ko-róosít szerekkel is orvosolja; s ekként az eszméket tisztázva s a kedélyeket nemesítve a morál és polgári erény magvait hinteni és érlelni iparkodjék.

Tehát erkölcsi alapon fejleszteni a társadalmi éle-t, s e célra teljes erővel közreműködni . . . ez az, mit mi a provinciális sajtótól joggal és méltán elvárunk; ez azon lényeges föltétel, melytől prosperálhatását reményeljük, s hogy az ily nemes törekvést s munkát a közönség méltányolni, becsülni s támogatni fogja, ezen egy pilla-natig sem kételkedünk.

Lajthay.

Megyei élet.

Titel, 1891. június 6.

A nyári napok beálltával a regatta-sport képezi legkedvesebb multságunkat. Evezős és vitorla-csónaká-zás hivi egyaránt szórakoznak. Csak nemrég egy tár-saság az újvidéki folyamnévűség főnökével a nem messzi Szlankamenre kirándult, hogy este a gőzhajó-társaság személyhajójával a legjobb kedvben visszatérjen.

Szokatlan Bácskában a sport ezen neme, de a ki egyszer élvezte, nem fog egy könnyen lemondani róla. Hiszen lehet e szebb élvezet, mint kajla csónakban es-tende a Tisza szőke hullámai közt elmerengeni, ezüstös habok játékát nézni, átalok ringattatni, rajtok tovasik-lani ki a Dunára, hol a Tiszával ölelezkik, hol a hajós szemé tengert lát, feje felett gyakorta vízi vad a közeli rétségek elhuzdólik, hallani a lúd gágogását, a szelkiáltó sirását, a parti fecske éles hangját, egyszóval egy egész

kis világ tárul fel, hol az emberrel a természet nagy-szerűsége, szépsége feledtetheti gondját, baját . . . Ez a mi szórakozásunk, szép, regényes . . .

Titel környéke, alkalmas fekvése készítette arra a „Tiszai regatta-szövetség”-et, hogy nálunk tartsa meg versenyét. A következő díjak vannak kitűzve: 1. Tiszai vándordíj 500 frt. 2. A tiszai regatta-szövetség vándor-díja, csak a szövetségi egyletek részére. 3. Tisztele-tdíj. 4. Két külön szövetségi díj. 5. Szabad versenyek.

A verseny június hó 28 án délután 3 órakor tar-tatik meg. Érdeklődéssel néztünk elébe s hisszük, hogy ezen ritka látványt Ujvidék, Beeskerek, Temesvár, Sze-ged sportközönsége megnézni el nem fogja mulasztani.

Néhány hét óta Titel betenkit kétszer külön hajó köti össze Ujvidékkel. — Adóhivatalra is van kilitásunk s a lépéseket közönségünk már megtette; reményünk van, hogy megkapjuk, itt a hol szolgabírósg, járásbí-róság, telekkönyv stb. van, nem nélkülözhetjük soká, hiszen a jelenleg 46 kilométer messze Ujvidékre kény-telen a közönség adóügyben elfáradni. — Rohonyi Gyula országos képviselő körünkben időzött.

A napokban a titeli regatta-egylet gr. Leiningen Ármin elnöklete alatt gyűlést tartott. A közeledő ver-senyre két bizottság alakult Péterffy Károly parti kapi-tány elnöklete alatt egy műszaki és Szabó Mihály járás-bíró elnöklete alatt egy szociális bizottság. Előbbi az egyletekkel, utóbbi a közönséggel szemben vállalt köte-lezettségét. Meghívót a titeli regatta-egylet egyszerű meg-keresésre szívesen küld, Jaenosó Ödön egyleti titkár utján.

T—i.

Törvénykezés.

Galetin Maxim zombori lakos büntügyében, ki folyó évi március hó 22 én este, a vele vadházaság-ban élő Masirevits Annát, mert ez neki pénzt adni vo-nakodott, egy hálával oly súlyosan megsértette, hogy majd belehalt — f. hó 1-én tartatott meg a végtárgyalás. Galetin Maxim az ölési szándékot tagadta. A kir. ügyész szándékos emberölés büntetének kísérlete miatt enclt vádat Galetin Maxim ellen. Dr. Fratricsevits Aszt Vince, mint vádolt védője, csupán súlyos testi sértés büntetést látván fenforogni, abban kérte büntönek kimondani. A kir. törvényszék Galetin Maximot a súlyos testi sértés büntetésében mondta ki büntönek s ezért 2 évi börtönrre ítélte, mely ítéletben a vádoltot megnyugodott, ellenben a kir. ügyész az ítélet ellen felebezzést jelentett be.

Testvér-testvér ellen. Potz Andrásnak, a ki Stanisics mezőváros bírája volt, folytonosan opponált a testvércse, Potz József. A testvérek lassankint elide-genültek egymástól s a fiatalabb testvér a mult év végén nyíltan is föllépett bátyja ellen. Cikket adott ki a Bács-kaer Volksblatt nyíltterében, hivatalos munkájának során elküvetett visszaélésekkel vádolva testvérbátyját. Potz András erre a budapesti sajtóbírósnál dr. Darvai Fülöp ügyvéd által becsületsértés címén megindította az eljá-rást ücsese ellen. A sajtóbírósg s vádlevelet azzal adatta vissza a panaszos képviselőjének, hogy indivi-duának hivatalból leendő előterjesztése végett folyamod-jon a sajtóügyi közzvádlóhoz, mert az inkriminált közle-mény a panaszos volt közési bíronak tisztelő folyó kötelességeire vonatkozik és ily esetben a btk. 270. § s szerint hivatalból indítandó bünvádi eljárásnak van helye. Darvas Fülöp dr. semmiségi panaszára azonban a kir. kuria a napokban a sajtóbírósg határozatát megváltoz-tatta s utasította a tárgyalás megtartására. Az esküdt-széki tárgyalást nem sokára kitűzik.

Maczonka Györgyöt agyonlőtték. A szabadkai negyedmillió lopás főcsonakának, az egész bün-tervezőjének és vezérének, a Vucetics banda legnagyobb gazemberének az a vége: — agyonlőtték. Ez a hír van elterjedve, Maczonka Györgyöt, aki 5 év óta bujdosott feleségével együtt, aki múltó párja. A csendőrséghez eljutott ez a hír, de egyelőre még megerősítésre szorul. Mert nem lehetetlen, hogy a hirhét zsvány és cinko-sai főzték ki ennek a hírnék a terjesztését azért, hogy Maczonka haza szeretne tán jönni. A hír szerint, Ma-czonka Györgyöt Szerbiában lőtték agyon.

Közgazdaság.

Nyári vásár. Nyári vásárunk igen lanyha for-galmu volt, ugy szarvasmarha s egyéb tenyészállatok-ban, mint árucikkekben, s ami különös, nemcsak bevő volt kevés, hanem eladó is. Ezen körülmény különben részben azáltal is van indokolva, hogy a nép ilyenkor, aratás előtt nem rendelkezik pénzzel s szükségleteit nem ezen a vásáron szokta fedezni. — Megemlítésre méltó dolog, hogy vásárunk, mely mindig meg szokta hozni az esőt, az idén valódi kánikulai hősséggel köszöntött be.

Hordozható mezei vasutak. A nagyobb uradalmak és mezőgazdasági telepeken ismeretesek a hordozható mezei vasutak. A Dolberg-féle rendszerű va-sutak azonban — amelyeknek működését mutatta be a városligeti lókiállítás területén a „Danubius” magyar hajó- és gépgyár részvénytársaság, mint e vasutaknak Magyarországon egyedüli gyártója — oly lényeges elő-nyöket nyújtanak, hogy nagyobb elterjedésük ma már igen meg van könnyítve. A Dolberg-féle rendszerű va-sutak alkalmazása sokoldalú. Használhatók a mezőgaz-dasági, az erdészeti üzemben, de egybűtt is, a minek bizonyosságát képezi az, hogy a hadügyminiszterium mint-egy 500 kilométer ilyen vasutat tart készletben strate-giai célokra. A vasut működését Stone mérnök ismer-tette. A gyár néhány munkásának segítségével érdeke-sen mutatta meg, mint rakják le a sineket, hogy mű-ködnek a kiterők, a melyek a fővonal bármely pont-ján alkalmazhatók a nélkül, hogy a fővonalat elzárják, bemutatta a különféle célokra szolgáló kocsiakat, melyek valamennyien egy egyetemes alapszólóból indulnak ki. A vasutaknak és a kocsiaknak kezelése egyszerű és arra bárkit könnyen be lehet tanítani. A talaj előkészítése nem szükséges, a sineket mindenütt le lehet rakni és még dombos talajon is jól működik a vasut. A „Danu-bius” magyar hajó- és gépgyár részvénytársaság e va-sutak gyártását megkezdette és azokat jutányos árban bocsátja a gazdaközönség rendelkezésére.

A m. kir. postatakarékpénztárnál 1891. évi május havában a takarékforgalomban betétezt 468.413 frt 81 kr, visszafizettetett 408.057 frt 84 kr. A betétátlag ennél fogva e hónap 60.355 frt 97 krajcárral gyarapodott. Az összforgalom 1891. május havában 876.471 frt 65 kr volt. 1891. május havában mint új

betevő belépett 5081, a betevők közül kilépett 4210, a betevők száma tehát 821-gyel szaporodott. Betevők számára e hónap értékéért 13,650 frt névértéken vásároltatott. A cheque-forgalomban betéteket 10,898,972 frt 51 kr. visszafizetett 10,813,406 frt 24 kr. A betéteket tehát e hónap 85,566 frt 27 krral emelkedett. Az összeforgalom 1891. május hónap 21,712,378 frt 75 kr. 1891. május havában a számlatulajdonosok sorába való felvételre jelentkeztek 46-an. Számlatulajdonosok részére vásároltatott 22,500 frt névértékű értékpapír. A m. kir. postatakarékpénztár betéttárgya 1891. május 31-én a takarékforgalomban 5,245,685 forint 87 1/2 krajcár, a cheque-forgalomban 2,791,549 frt 27 1/2 kr, összesen 8,037,235 frt 15 kr. Az összes résztvevők száma 1891. május 31-én a takarékforgalomban 177,323, a cheque-forgalomban 1126, az utóbbiak közül eddig 817 a clearing-forgalomhoz is csatlakozott. A betevők részére 1891. május 31-ig összesen 561 járadékkönyvecske állított ki, a melyekre összesen 950,400 frt névértékű értékpapír van az intézetnél letétben elhelyezve. A betevők részére május 31-ig vásároltatott és számukra megküldött 949,220 frt névértékű értékpapír.

A Ferenc-csatorna mérlege. A Ferenc-csatorna részvénytársaság 1890 i. mérlege a következő tételből áll: **Vagyon:** Régi Ferenc-csatorna 3.265,469.56, kasszapár-újvidéki öntöző és hajózási csatorna 6.057,294.04, hajóbezárti öntöző csatorna 3.995,388.74, öntöző építkezések 10,798.97, vízmentesítő építkezések 1780.31, szerződések 129,900.85, anyag készlet 15,989.56, a tárcában lévő saját váltók lit. B. 7000, pénzkészlet 6818.96, követelések bankok és takarékpénztáraknál 98,099.97, a pesti magyar kereskedelmi banknál az elsőbbségi kötvénytulajdonosok javára 62,427.55, adósok 26,163.89 1/2, gazdasági gyártmányok 1695.66, értékpapírok 2294.34, 1890. évi zárszámadás 3.983,048.77 1/2, ösz. 17,650,352.31 frt. — **Teher:** Elsőbbségi kötvények 500,000 frt, részvények, lit. A. 4,534,000, lit. B. 4,018,000, öreg Ferenc-csatorna 600, biztosítékok 7857.31, váltók 11,100, szelvénybeviteli számla 4,078.795 összesen 17,650,352.31 frt.

Szabályozási munka a Tiszán. A Tisza-szabályozás tervbe vett munkája a szegedi folyamtermelés kerületén ismét óriási meder-átvágási műveletekkel szaporodik. A 93. számú tiszai, u. n. bátkai átvágás jobbpartján, a (+) 2 méternyi vízszin fölött végrehajtandó s mintegy 288,046 köbméternyi földmozgósítással előirányzott, továbbá a 94. számú tiszai, u. n. ada-moholi átvágás jobbpartján, a (+) 2 méternyi vízszin fölött végrehajtandó, s mintegy 324,545 köbméternyi földmozgósítást igénylő, végül a 96. számú tiszai, u. n. borjasi átvágás baloldali magaslati részén, az 1900—4000. sz. szelvények között, a (+) 4 méternyi vízszin fölött végrehajtandó, s mintegy 151,434.5 köbméternyi földmozgósítással előirányzott szabályozási munkák vállalatba adása ügyében a földmívelésügyi miniszteriumnál f. évi június 1-én tartott meg a nyilvános versenytárgyalás, mely alkalommal Guttman J. újvidéki vállalkozó nyerte el a munkálatokat.

Szerkesztői üzenetek.

K. S. K. Hegyes. Mihelyt konkrét esetet is érint, a cikknek műterei jellege lesz s az a szerkesztői részben nem lesz közölhető. Kérjük tehát: csak az általánosságban mozogni. — Egyébként a majd beküldendő másolatok tartalmát tétük függővé az elsőnek a közlést is.

Tanító. Szívesen látjuk levelezőink sorában. Az érintett névjegyek hivatalos természetű s ha némi esély hiánya van is, nem főként származik. Egyébként az olyannira jelentéktelen, hogy helyreigazítása fölösleges.

Naptár. Junius.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
9 Kedd	Primus és F.	Primus, Fel.	28 Eutik
10 Szer.	Margit	Ezekhiel	29 Teodózia
11 Csüt.	Barnabás ap	Barnabás	30 Áldozó esüt.
12 Pent.	F. János	Bazilides	31 Hermejas

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN ÁNDOR.

NYILTTÉR.)* Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok-, testületek-, helybeli és vidékről jött jóbarátoknak, kik elfelejtetlen kedves jó nóm végzettség adásánál megjelentek s ez által annak elvesztése fölötti kimondhatlan fájdalom enyhíteni iparkodtak, ez uton mondok forró köszönetet.

Topolyán, 1881. június hó 6-án.

Jedlicska Lajos,
állatorvos.

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a Szerk.

HIRDETÉSEK.

3920. sz.
kig. 1891.

Pályázati hirdetés.

Kolluth községében megüritült és 300 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezenen pályázatot hirdetek, s felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi június 20-ig nyújtsák be.

Kivánatos a német nyelvnek szó- és írásban való bírása.

Zombor, 1891. évi június hó 5-én.

Poppovics Dusan,
főszolgabíró.

794. szám.
1891.

Hirdetés.

Felső-Szent-Iván község előljárósága részéről fölhivatlak mindazok, kiknek a községi árva-tárt terhelő követeléseik vannak, hogy netáni igényüket alulirt község előljáróságánál 30 nap leforgása alatt bejelenteni annál is inkább érdekében állónak tartásuk, nehogy az árva-tári követelések célba vett rendezését illetőleg bejelentésük elmulasztása következtében rövidséget szenvedjenek.

Felső-Szent-Ivánon, 1891. június 6-án.

Horváth Máté, **Kanász Mihály,**
jegyző. 3—1 bíró.

3795. szám.
kig. 1891.

Pályázat.

Monostorszegh községben egy — a végrehajtási teendővel megbízott — irnoki állás évi 360 frt fizetéssel rendszerezetté, arra ezennel pályázat nyitattik.

Pályázók fölhivatlak, hogy kérvényeiket a 6/közgy. 1887. számú megyei szabályrendelet 9—11. §§. értelmében fölszerelten folyó évi június hó 15-ig ezen szolgabíróhoz nyújtsák be.

Német és dalmát nyelvbeni jártasságot igazoló előnyben részesülnek.

Apatin, 1891. május 29-én.

Ribiczey Béla,

főszolgabíró.

3—2

Hirdetés.

Az angol-osztrák bank csúrogi gazdaságaihoz tartozó „Bizék-szállás“ majorban egy irnoki állás betöltendő.

Megkivántatik, hogy az illető magyarul és németül beszélni és jól írni tudjon és hogy esetleg a szerb nyelvet is bírja.

Fizetés havonként 30 frt és egy bútorzatlan szobából álló lakás.

Azok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják felkéretnek, hogy kellően felszerelt kérvényeiket legkésőbb f. hó 15-éig az alulirt gazdasági tiszt-séghez beküldjék.

Az állás azonnal elfoglalandó és megjegyzetik, hogy csak nőtlének pályázhatnak.

**Az angol-osztrák bank
gazdasági tisztsége Csúrogon.**

3—2

2471. szám.
kig. 1891.

Hirdetés.

Bikity községben építendő iskolaterem építésének biztosítására **folyó évi június hó 18-án reggeli 9 órára** Bikity községhez tartozó nyílt versenytárgyalás tüzetik ki.

Az árlejtésben csak azok vehetnek részt, kik az előirányzott 2079 frt 99 kr építkezés költségének megfelelő 10 %-nyi bántapénzt az árlejtés vezetésével megbízott tisztviselő kezébe készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokkal leteszik.

A nem szakértő vállalkozó köteles az építés vezetéséhez oly egyént alkalmazni, ki a földmívelés, ipar és kereskedelemügyi miniszterium által 1884. évben 46,188/F. I. k. 1884. sz. a. kiadott rendelet értelmében az engedélyhez kötött építkezések teljesítésére minősítve van.

Az építkezési tervek, költségvetés és feltételek, Bikity község előljáróságánál a hivatalos órák alatt mindenkor megtekinthetők.

Baja, 1891. május hó 31-én.

Főszolgabíró ur szabadságon:
Lánczok Antal,
szolgabíró.

3—2

3862. szám.
p. 1891.

Hirdetés.

A csödtörvény 185. §-ában foglalt rendelkezés alapján értesitem a vagyombukott cservenkai előleg és hitelegylet hitelezőit, miszerint a tömeg-gondnok által bemutatott részleges felosztási tervezetet, mely szerint 20,578 frt 46 kr felosztandó, jóváhagytam, továbbá hogy szabadságukban áll azt akár nálam, akár a tömeggondnoknál megtekinteni s az elleni észrevételeiket 15 nap alatt írásban beadni.

A netalán beadandó észrevételek tárgyalására pedig határidőül f. é. június hó 30-ik napjának d. e. 9 óráját tüzetik ki.

Zomborban, 1891. június hó 4-én.

Hettesheimer Henrik,
kir. trvszéki bíró mint csödbizos.

Birtokeladási hirdetés.

Obzir szállásokban (nemes-militicsi országoton) fekvő, volt Simits szállás, 48 hold szántó- és kaszálóföld épületekkel, vetéssel, vagy a nélkül, szabad kézből eladó esetleg bérbeadandó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos

LÁZITS ISTVÁN,
Konyovits-utca, 357. házszám.

3—2

1477. szám.
kig. 1891.

Pályázati hirdetés.

Baracska községében a községi bel- és kül-rendőrség ellátása céljából egy gyalog rendőrzetű és 5 gyalogrendőri állás fog **1891. évi június 13-án reggeli 9 órakor** a bajai tekintetes főszolgabíró ur előnkötte alatt Baracska községhez tartozó választás utján betöltetni.

Akik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, felhivatlak, hogy ebbeli kérvényüket **1891. június 12-ének esti 6 órájáig** alulirt jegyzőnél okvetlenül nyújtsák be.

Folyamodók a következőket tartoznak igazolni, hogy:

- magyar honpolgárok,
- védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik élet-évtüket betöltötték, a 60-ikat pedig el nem érték,
- feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek,
- írni, olvasni tudnak és a magyar nyelvet bírják,
- teljesen egészségesek,
- a vezetői állásra pályázók ezeken fölül még azt, hogy a magyar nyelvet szó- és írásban oly tökéletesen bírják, hogy azon az előirt írásbeli teendőket biztosan végezhessék.

A rendőrzetű évi fizetése 300 frt, egy-egy rendőre 200 frt; mely utólagos havi részletekben fizetetik a községi pénztárból.

Pályázók tartoznak a választás napján személyesen jelen lenni; a megválasztottak pedig az előirt egyenruhát saját költségükön beszerezni.

Baracska, 1891. évi június hó 3-án.

Muró Ambrus, **Dara József,**
jegyző. bíró.

623. szám.
tkvi 1891.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Radovits Koszta (Trivina) végrehajthatóan Basits Mátyas zombori lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíró) területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 1575. számú tjkben foglalt Basits Mátyas paraszt és neje Bogisits Viktória nevének álló A. + 4741—43. hr. 443. ö. i. számú egész ház és 203 1/2 □ öl beltelekre, tekintettel az 1881. évi 60. t. c. 156. §-ának c) pontjára, az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1891. évi június hó 25-ik napján délutáni 3 órakor** ezen telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri reudelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bántapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1891. évi január hó 30-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekk. hatóság.

Radány Péter,
kir. törv. bíró.

509. szám.
tkvi 1891.

Árverési hirdetés.

A hodsági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Drach Ferenc végrehajthatóan Drach György végrehajtást szenvedő elleni 982 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hodsági kir. járásbíró) területén lévő, Rác-Militics községében fekvő, a rác militicsi 476. sz. tjkben A. I. (292—293.) r. sz. 100. ö. i. sz. alatt foglalt és Szladits szül. Sztójits Evica és Drach György nevének álló és egészben elárverezendő házra 400 frt kikiáltási árban, még pedig a C. I. alatt Szladits Márkó javára bekebelezet lakhatási jog sérelme nélkül az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1891. évi június hó 20. napján délutáni 3 órakor** Rác Militics községhez tartozó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri reudelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bántapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hodsághon, 1891. évi február hó 25-én.

A hodsági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Pályázati hirdetmény.

A titeli járás alább jelzett községeiben, a községi elöljárók felkérésére, a vármegye törvényhatósági bizottsága által jóváhagyott községi rendőrségi szabályrendeletek alapján betöltendő községi rendőri állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

1. Tittel községben 1 örvezető és 6 gyalogrendőri állásra. Az örvezető havi fizetése 26 frt 66 kr, a rendőröké 21 frt 66 kr.
 2. Káty községben 1 örvezető, 2 lovas és 2 gyalogrendőri állásra. Az örvezető havi fizetése 26 frt 66 kr, a rendőröké 18 frt 33 kr. A lovas rendőrök lótarthatási átalánya fejenként havi 8 frt 33 1/2 kr.
 3. Mosorin községben 1 örvezetői és 4 gyalogrendőri állásra. Az örvezető havi fizetése 25 frt, a rendőröké 16 frt 66 kr.
 4. Felső-Kovil községben 1 örvezető, 2 lovas- és 2 gyalogrendőri állásra. Az örvezető évi fizetése 360 frt, a rendőröké 200 frt. A lovas-rendőrök évi lótarthatási átalánya fejenként 80 frt. Egyenruhával a község által láttatnak el.
 5. Alsó Kovil községben 1 örvezetői és 2 gyalogrendőri állásra. Az örvezető havi fizetése 25 frt, a rendőröké 18 frt 33 kr.
 6. Gardinovec községben 1 örvezetői és 2 gyalogrendőri állásra. Az örvezető havi fizetése 16 frt 66 kr, a rendőröké 15 frt.
 7. Lok községben 1 örvezetői és 2 gyalogrendőri állásra. Az örvezető évi fizetése 150 frt; a rendőröké 120 frt.
 8. Vilova községben 1 örvezető és 2 gyalogrendőri állásra. Az örvezető évi fizetése 260 frt; a rendőröké 200 frt.
- A községi rendőrség köteles a megállapítandó egyenruházatot — Felső-kovil községet kivéve, hol azt a község adja, — a sajátjából beszerezni.
- Községi rendőrökül csak azok alkalmazhatók, akik:

- a) magyar honpolgárok;
- b) védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik életévüket betöltötték, — a 60-dikat pedig el nem érték;
- c) fedhetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan előéletűek;
- d) teljesen egészségesek;
- e) írni és olvasni tudnak és a községben divó főnyelvet bírják;
- f) az örvezetői állásra ezeken kívül, hogy a magyar nyelvet szó- és írásban oly tökéletesen bírják, miszerint ezen az előírt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek legyenek.

1. Az alkalmzatásnál elsőbbséggel bírnak:
 2. A hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyének.
 3. A minden kifogás nélkül eddig rendőrszolgálatban állott egyének.
- Felhívatom pályázni óhajtok: miszerint a szükseges okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi június hó 15-éig** benyújtásuk, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fogom.
- A kérvényben megjelölendő a község, hol az illető magát alkalmaztatni kívánja, — megengedtetik azonban, ugyanazon kérvénnyel több állás és más községbeli különböző rendőri állásokra is pályázni.
- Tittel, 1891. évi május hó 26-án.

Mikosevics Kanut,
szolgabíró.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Bulkesz községében a felállított községi rendőrségre nézve (mely 1 örvezetőből s 3 gyalog közrendőrből áll) ezennel pályázatot nyitok.

- Községi rendőrül csak oly egyének alkalmazhatók, kik:
- a) magyar honpolgárok,
 - b) védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik életévüket betöltötték, a 60-ikat pedig el nem érték,
 - c) fedhetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan előéletűek,
 - d) teljesen egészségesek,
 - e) írni és olvasni tudnak s a községben divó főnyelvet bírják,
 - f) az örvezető ezenkívül, hogy a magyar nyelvet szó- és írásban tökéletesen bírja.
- Előnyben részesítendő a folyamodók közül:
- a) az 1873. évi II. t. c. által kedvezményezett altisztek és kiszolgált állami csendőrök,
 - b) a honvédség és hadseregnél kiszolgált egyének,
 - c) a szolgálati magyar nyelvben való jártasság és a nőtlenység.

Az örvezető évi fizetése 300 frt, a gyalogrendőröké egyenként 198 frt.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamodásaikat **f. évi június 16-ig** Bulkesz község elöljáróinál nyújtsák be.

Palánkán, 1891. május hó 23-án.

Csupor Gyula,
főszolgabíró.

Pályázati felhívás.

Lality községben üresedésben levő 400 frt fizetéssel javadalmazott írni állásra pályázat nyitattik.

Pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **június hó 15-éig** hozzám nyújtsák be.

Hódsághon, 1891. évi május hó 29-én.

VISSY JÓZSEF,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

Az Osztrák-Magyar-Banknak Szabadkán ujonnan felállított fiókja 1891. évi június hó 8-án fog a **Batthyányi-utca** 357/a sz. ház első emeletén levő helyiségekben megnyitni és az irodai órák egyelőre reggeli 8 órától délutáni 2 óráig állapítottak meg.

- A fióktintézet üzleti köre kiterjed:
- a) bankképes váltók, értékpapírok és szelvények leszámítására,
 - b) váltók, értékpapírok és szelvények bizományi beszedésére,
 - c) váltófogadványok bizományi beszerzésére (az elfogadott első váltó átvétele stb.)
 - d) Szabadka és mindkét főintézet, továbbá valamennyi bankfiók között bankutalványok kiállítására és beváltására.
 - e) alkalmas értékpapírokra való kölcsönzésre,
 - f) esedékessé vált, de egy évnél nem régebben lejárt szelvények kifizetésére,
 - g) mindennemű értékpapírokhoz való szelvénynek bizományi beszerzésére, amennyiben a szelvénynek átvétele valamely bankintézet helyén eszközölhető,
 - h) értékpapírok és érepenyek bizományi vételére és eladására,
 - i) aranynek vételére és eladására,
 - k) külföldi helyekre szóló utalványok bizományi beszerzésére,
 - l) letételeknek a főintézetekhez való elküldés végett átvételére,
 - m) pénzeknek, rövid lejáratu váltóknak és értékpapíroknak folyó számlára való átvételére (giro-üzlet),
 - n) bankjegyeknek bankjegyekre való kicserélésére.
- Az Osztrák-Magyar-Bankkal való üzleti közlekedésre megállapított kimerítő határozmányok a fióktintézet által kérelemre ingyen szolgáltatnak ki.
- Szabadka, 1891. évi június havában.

3—3 Osztrák-Magyar-Bank szabadkai fióktintézet.

Pályázati hirdetmény.

Nádaly község elöljárósága részéről ezennel közbíró tétetik, miszerint a községi rendőrség életbeléptetése folytán 1 örvezetői, 1 gyalog és 2 lovas rendőri állás lesz választás útján betöltendő.

- Felhívatom a pályázni szándékozókat, hogy kérvényeiket **f. évi június hó 15-ig** alulírott községi elöljáróságra címezve, a községi jegyzőnél nyújtsák be, mivel a később érkező kérvények figyelembe vételét nem fogom.
- A kérvényben pályázók igazolni tartoznak, hogy:
1. Magyar honpolgárok.
 2. Védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik életévüket betöltötték, de a 60-at el nem érték.
 3. Fedhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek.
 4. Írni olvasni tudnak és a szerb nyelvet tökéletesen bírják.
 5. Teljesen egészségesek.
 6. Az örvezetői állásra vonatkozólag, hogy a magyar nyelvet szó- és írásban oly tökéletesen bírják, hogy azon az előírt írásbeli teendőket kifogástalanul végezni képesek. Kiszolgált katonák, volt csend- és rendőrök (kivéve a felelős öröket) előnyben részesítetnek.
- A megválasztottak kötelesek lesznek a szolgabírói hivatal és az elöljáróság által megállapítandó egyenruhát sajátjukból beszerezni, fegyverzetet a község részéről láttatnak el.
- Az örvezetői állás 225 frt, a gyalog rendőri 200 frt és a lovas rendőri 260 frt évi fizetéssel van részesítve.
- Kelt Nádalyon, 1891. évi május 29-én.

Schindler Antal, **Araniczky Koszta,**
jegyző. 3—2 bíró.

Pályázati felhívás.

Bács községben megüresedett s 500 frt évi fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra pályázat nyitattik.

A jegyzői szigorlatok letételét igazoló törvényhatósági bizonylattal felszerelt kérvények hozzám **június 14-éig** nyújthatók be.

Hódsághon, 1891. évi május 29-én.

VISSY JÓZSEF,
főszolgabíró.

Árverési hirdetmény.

A zombori r. kath. egyház-vagyon ideigl. kezelősége részéről ezennel közhírre tétetik, hogy a plébánia épület alatti — s a mellette lévő földszinti épületben — (a 16. és 17. sz. helyiségeket kivéve) találtató összes bolti és raktár-helyiségek 1891. november 1-től 1894. évi október 31-éig szóló időtartamra **1891. évi június 18-án délelőtti 9 órakor** az egyházpénztári irodában, nyilvános árverés útján, haszonbérbe adni fognak.

Minden árverezni szándékozóknak saját jól felgött érdekében ajánlatot, hogy az árverési feltételeket már előzőleg az egyházpénztári irodában megtekintse.

Zombor, 1891. évi június hó 1-én.

A zombori r. k. egyház-vagyon ideiglenes kezelősége.

Kundmachung.

Am 8. Juni 1891 wird das in Szabadka neu errichtete Filiale der Oesterreichisch-Ungarischen-Bank in den im 1. Stockwerke des Hauses Nr. 357/a in der Batthyány-Gasse befindlichen Lokalitäten eröffnet, und werden die Bureaustunden desselben von 8 Uhr Früh bis 2 Uhr Nachmittags bis auf Weiteres festgesetzt.

- Der Geschäftskreis der Filiale wird umfassen:
- a) Eskomptirung von bankmässigen Wechseln, Effekten und Coupons,
 - b) kommissionsweises Inkasso von Wechseln, Effekten und Coupons,
 - c) kommissionsweise Einholung von Accepten (Behebung der acceptirten Primen etc.)
 - d) Ausstellung und Einlösung von Bankanweisungen, zwischen Szabadka und den beiden Hauptanstalten, sowie sämmtlichen Bankfilialen,
 - e) Belehnung von hiezu geeigneten Werthpapieren,
 - f) Auszahlung von verfallenen, jedoch nicht über ein Jahr fälligen Coupons,
 - g) kommissionsweise Besorgung von Couponbogen zu Werthpapieren aller Art, soferne die Behebung der Couponbogen auf dem Standorte einer Bankanstalt erfolgen kann,
 - h) kommissions An- und Verkauf von Effekten und Münze,
 - i) An- und Verkauf von Gold,
 - k) kommissionsweise Beschaffung von Anweisungen auf ausländische Plätze,
 - l) Uebernahme von Depositen zur Absendung an die Hauptanstalten,
 - m) Uebernahme von Geldern, Wechseln und Effekten mit kurzer Verfallszeit in laufende Rechnung (Giro-Geschäft),
 - n) Verwechslung von Banknoten gegen Banknoten, Die ausführlichen Bestimmungen für den Geschäftsverkehr mit der Oesterreichisch-Ungarischen-Bank werden von dem Filiale auf Verlangen unentgeltlich ausgefolgt.
- Szabadka, im Juni 1891.

Oesterreichisch-Ungarische-Bank Filiale Szabadka.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Bukin községében a f. évi 11,338/alisp. sz. a. kelt rendelettel felállított községi rendőrségre nézve, (mely 1 örvezető s 5 gyalog rendőrből áll) ezennel pályázatot nyitok.

- Az örvezető fizetése 400 frt, a gyalogrendőröké egyenként 250 frt. Községi rendőrül csak oly egyének alkalmazhatók, kik:
- a) magyar honpolgárok,
 - b) védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik életévüket betöltötték, a 60-ikat pedig el nem érték,
 - c) fedhetlen erkölcsűek, s teljesen rovatlan előéletűek,
 - d) teljesen egészségesek,
 - e) írni és olvasni tudnak s a községben divó főnyelvet bírják,
 - f) az örvezető ezenkívül, hogy a magyar nyelvet szó és írásban tökéletesen bírja.
- Előnyben részesítendő a folyamodók közül:
- a) az 1873. évi II. t. c. által kedvezményezett altisztek és kiszolgált állami csendőrök,
 - b) a honvédség és hadseregnél kiszolgált egyének,
 - c) a szolgálati magyar nyelvben való jártasság és a nőtlenység.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamodásaikat **f. évi június hó 14-ig** Bukin község elöljáróinál nyújtsák be.

Palánkán, 1891. évi május hó 21-én.

CSUPOR GYULA,
főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Felső-Szent-Iván községben a vármegyei tekintetes törvényhatósági bizottság részéről 59/közgy. 1891. sz. a. jóváhagyott községi rendőrségi szabályrendelet értelmében egy, évi 360 frttal javadalmazott rendőrvetetői és négy, évi 240 frttal díjazott gyalogrendőri állások választás útján leendő betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Felhívatom tehát mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy sajátkezűleg irt kérvényüket, a keresztlevél, magyar honpolgárságukat, a magyar nyelv teljes tudását, erkölcsi magaviseletüket igazoló hatósági, ny. testi épségükről szóló községorvosi s eddigi alkalmaztatásukat előtűntető egyéb bizonyítványokkal felszerelten alulírt község elöljáróságra címezve a községi jegyzőnél **f. évi június hó 14-ig** benyújtani annál is inkább el ne mulasszák, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vételét nem fogom.

A megállapítandó egyenruhát a rendőrök sajátjukból kötelesek beszerezni.

A választás f. évi június hó 15-én Felső-Szt-Iván községházánál fog megejtetni.

Felső-Szt-Ivánon, 1891. évi május hó 27-én.

Horváth Máté, **Kancsár Mihály,**
jegyző. 3—3 bíró.

Alkalmazást nyer.

Egy a végrehajtói teendőben jártas egyén, azonnal alkalmazást nyer Déronya községében, Jelentkezni a községi elöljáróknál lehet.